

بیون کلشکری و حمان

و حمن پیرای میخ آسمان برین موسم بهار و فصل لاله زار کتاب لایحواب سراپا انتخاب
انیمیه حالات و احوالات شایان گردون و قفا و امرای و الالباب و شعرای نامدار که در حقیقت
جام جمشیدی است و آئینه اسکندری باز و یاد تصاویر مستند و مقصد معروف بر تالیف

دستان لاله

مؤلفه مستند نشین ایوان خوش بیانی استکی اریکه همه دانی تاظم به عدیل اثر فقیه المشیل
معدن فضل و کمال مخزن شجرت و اجلال جناب کنور درگا پشاد صفا بهادر تعلقدار مشین شراگان
و عطیه ارسلان سواد آذربیری مجسمه شریف و رئیس عظم شریفه صلح هر دو ملک و ده القباله ایتهام کمترین

دستان مطهری کلشکری

۱۸۹۲

فهرست مضامین بوستان اووه

شماره	مضامین	شماره	مضامین
۱	۲	۱	ویراچه کتاب -
۲	۳	۲	وقوع اول ذکر پادشاهان هندو
۳	۴	۳	ذکر سلطنت راجه دسرتھ و ورادھ سری راجندر -
۴	۵	۴	ذکر آمدن یوانتر زاده پیش راجه دسرتھ و برون راجندر بخت وقع دیوان -
۵	۶	۵	ذکر صلحت کردن راجه دسرتھ به ارکان سلطنت در باب تخت نشینی راجندر و خبر یافتن کیلی رانی دوم ازین ماجرا و عهد گرفتن از راجه دسرتھ به اخراج راجندر و تخت نشینی بخت و گذاشتن راجندر ملک و مال ورودان شدن بهجرا -
۶	۷	۶	ذکر صلحت کردن راجه دسرتھ از عالم فنا و آمدن بخت و شتر کهن از مملکت پنجاب -
۷	۸	۷	رسیدن سری رام بمقام پنج بی و آمدن سبب نیکوخواهر راون
۸	۹	۸	و مضمون شدن بر سری رام و برین لکشمین بینی او بکلمه برادر عالی مقام -
۹	۱۰	۹	ذکر سلطنت راون و آمدن و باقی مایه بخت گرفتن سیتا و رفتن رام بشکار و برون راون سیتا را به انکار
۱۰	۱۱	۱۰	ذکر آمدن سر رام بجای قیام و یافتن سیتا در ان مقام -
۱۱	۱۲	۱۱	ذکر روانه شدن سر رام بالشکری جزا بخت زرم و پیکار با راون و فتح یافتن در ان زرنگاه -
۱۲	۱۳	۱۲	داستان اخراج سیتا از مشکوسه خلافت بهجرا و بیقراری آن گل اندام در شدت غم و الام -
۱۳	۱۴	۱۳	ذکر آمدن بالیک زاده نزد سیتا برون سیتا را بمیدگاه خویش و پیدا شدن لودکش نوزادان سری راجندر از لیطن سیتا -
۱۴	۱۵	۱۴	وقوع دوم ذکر فرما و ایان دوم که بر وزارت شاهان دلی ممتاز بود و با مملکت برداشتند -

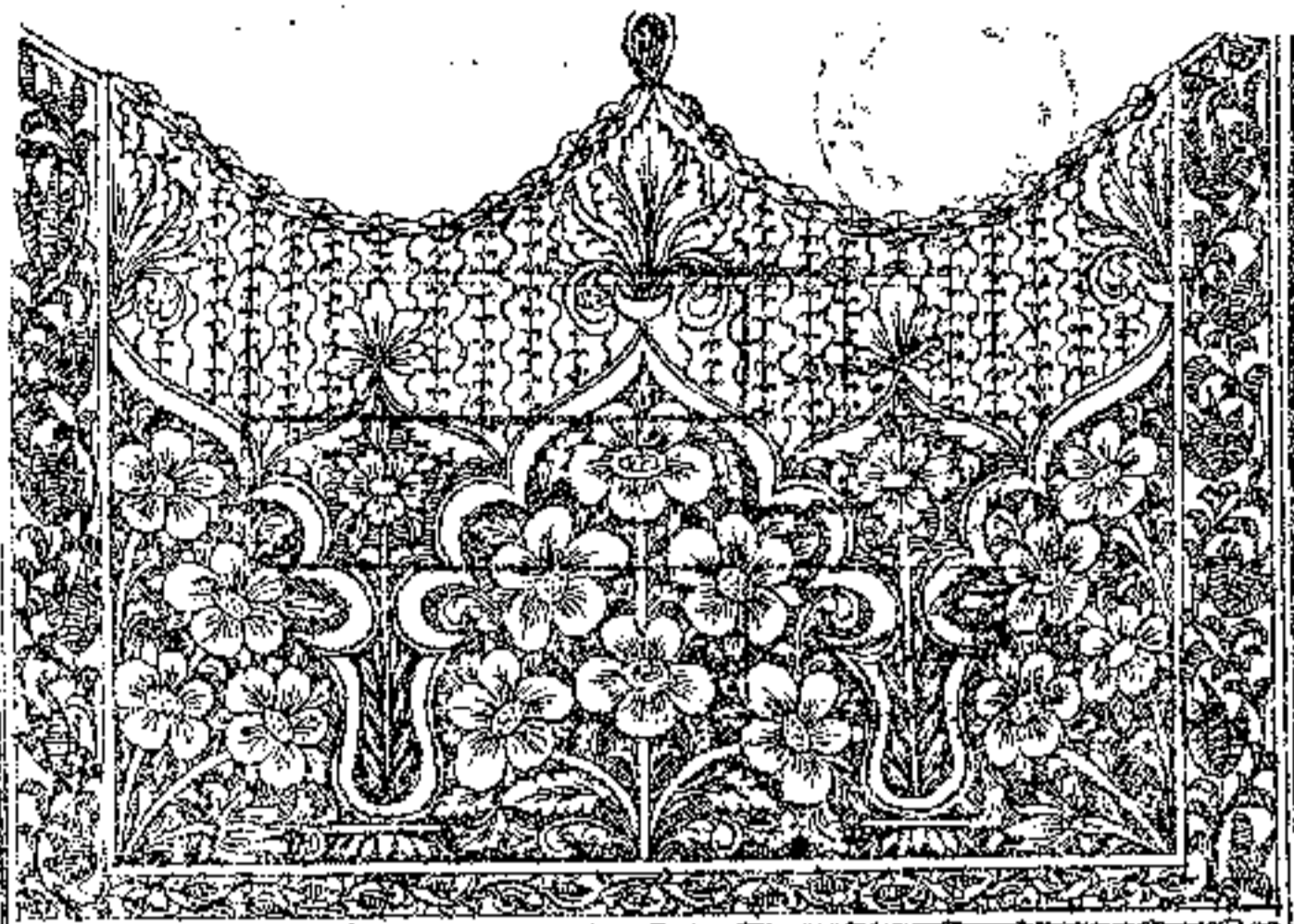
صفحہ نمبر	مضامین	صفحہ نمبر	مضامین
	ناظم بنگالہ -	۳۷	ذکر حکومت نواب برہان الملک
۷۳	ذکر صلح کردن نواب وزیر با جماعہ	۳۸	نواب سعادت خان بہادر - بہادر جنگ
	انگلشیان -	۳۹	ذکر حکومت نواب وزیر الملک
۷۵	ذکر اسیر و کچول شدن راجہ مہین بہادر	۴۰	منصور علی خان بہادر - صفدر جنگ
	و موقوف شدن چند رسالہ سواران	۴۱	ذکر حسب نسب نواب منصور علی خان
	و ملازم گشتن فوج و سپاہ -	۴۲	بہادر - صفدر جنگ -
۷۶	ذکر حسب نسب راجہ مہین بہادر -	۴۳	ذکر افغانہ علی محمد خانی کہ روہیلہ شاہ
۸۱	ذکر جنگ کردن نواب شجاع الدولہ	۴۴	اندو و وار حکومت ایشان بریلہ
	بہادر با افغانان روہیلہ -	۴۵	و اولہ بود -
۸۵	ذکر حکومت وزیر الملک نواب	۴۶	ذکر جنگ کردن شیخ زاوہ پاسے
	آصف الدولہ - ہریر جنگ -	۴۷	لکھنؤ با افغانان فتح یافتن -
۹۵	ذکر بعضی شعرائی نامی این عہد -	۴۸	ذکر آمدن نواب صفدر جنگ از
۹۷	ذکر نواب وزیر علی خان بہادر -	۴۹	وزیر اختلافت دہلی و جنگ کردن
۹۹	ذکر حکومت نواب وزیر الملک	۵۰	با احمد خان فتح یافتن ملک وودہ -
	بین الدولہ ناظم الملک نواب	۵۱	ذکر عماد الملک غازی الدین خان
	سعادت علی خان بہادر بازار جنگ	۵۲	فیروز جنگ بنیرہ نواب آصف جاہ
۱۰۲	ذکر انتظام نواب بین الدولہ بہادر	۵۳	قلیچ خان بہادر صوبہ دار خیر آباد -
	ناظم الملک سعادت علی خان بازار جنگ	۵۴	ذکر حکومت نواب جلال الدین
۱۰۳	ذکر تقسیم ممالک محروسہ فیما بین نواب	۵۵	الغائب بہ نواب وزیر الملک
	وزیر و صاحبان انگریز بہادر -	۵۶	شجاع الدولہ بہادر -
۱۰۵	ذکر بندوبست ممالک محروسہ بعد	۵۷	ذکر شکر کشیدن نواب شجاع الدولہ
	تقسیم ملک -	۵۸	بہادر بر سر احمد خان بہ فرخ آباد -
۱۰۹	ذکر شعرا سے نامی این عہد -	۵۹	ذکر نواب قاسم علی خان عالیجاہ

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین	نمبر
	سکندر جاہ بادشاہ عادل قیصر زمان محمد واجد علی شاہ -		۲۶ و فرستوم بادشاہان او دود	۱۱۱
۱۴۴	ذکر وود و شکر نظریہ بکر نواب لا رڈ ہیر ڈنگ گورنر جنرل کشور ہند بہ کا پور -	۴۸	ذکر نواب رفیع الملک رعیت الدولہ غازی الدین حیدر خلیف نواب سعادت علیخان بہادر -	۱۱۲
۱۵۲	ذکر اخراج قطب الدولہ و رضی الدولہ و دیگر مقربان و ترقی نواب علی نقی خان و ظاہر شدن اسباب خرابی سلطنت	۴۹	ذکر جلوس فرمودن نواب غازی الدین حیدر بر سر سلطنت و مخاطب شدن بخطاب ابوالمنظر مغزی الدین شاہ زین غازی الدین حیدر بادشاہ -	۱۱۳
۱۵۴	ذکر اختار یاقوت راجہ و شہت بدر راقم این سطور -	۵۰	ذکر بعضی شعرا سے نامی این عہد ذکر سلطنت ابوالنضر قطب الدین سلیمان جاہ نصیر الدین حیدر بادشاہ	۱۱۴
۵۸	ذکر برافراشتن رایت اجہار مولوی امیر علی بر سر شہدوان و نقل رسیدن از قضای ازبکجا	۵۱	ذکر سعزونی نواب وزیر الممالک عظیم الدولہ حکیم مہدی علیخان بہادر - و تقرر وزارت شاہ نواب روشن الدولہ	۱۲۰
۱۴۱	ذکر بے انتظامی ہمت مملکت و احوال انتزاع سلطنت -	۵۲	ذکر وفات نواب قدسیہ محل -	۱۲۹
۱۴۳	ذکر توجہ حضرت بادشاہ بجانب مملکت بھید لندن -	۵۳	ذکر مرزا فریدون بختیار شاہان -	۱۳۱
۱۴۸	ذکر چہارم ہنگامہ غلام بہارہ لاوہندوستان	۵۴	ذکر سلطنت ابوالفتح معین الدین محمد علی شاہ بادشاہ او دود -	۱۳۲
۱۴۱	ذکر کشتہ شدن زمانہ و ناچار یعنی مرجان لارنس پروفیسر لندن	۵۵	ذکر سلطنت ابوالمنظر مصطح الدین محمد علی شاہ بادشاہ او دود -	۱۳۵
			ذکر سلطنت ابوالمنصور ناصر الدین	۱۳۶

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین	نمبر
۲۵۵	دوسرے عشرہ میں ذکر سید علیہ السلام ویرگریہ گان این خطہ	۶۳	۱۴۳	۵۶
۲۵۴	ذکر خاندان راقم این شکر فامہ	۶۴	۱۴۴	۵۷
۲۶۳	تمتہ احوال حضرت سلطان عالم	۶۵		
۱۴۲	محمد واجد علیشاہ بادشاہ اودھ ذکر انتقال بادشاہ عجم حضرت	۶۶	۱۴۸	۵۸
	محمد واجد علی شاہ ازین جهان فاما بجہ عالم بقا و خاتمہ واقعات و نام سلطنت اودھ۔		۱۸۰	۵۹
۲۶۸	ہیکٹ اشقام جامداد بادشاہ اودھ	۶۷	۱۸۱	۶۰
۲۷۰	ہرست اولاد حضرت سلطان عالم	۶۸		
۲۷۶	محمد واجد علی شاہ بادشاہ اودھ خاتمہ کتاب۔	۶۹		
۲۷۹	تقریظ منکوم۔	۷۰	۱۸۳	۶۱
۲۸۲	قطبہ تاریخنا کے طبع کتاب۔	۷۱		
۲۸۳	خاتمہ الطبع۔	۷۲		
				۶۲
				۶۳
				۶۴
				۶۵
				۶۶
				۶۷
				۶۸
				۶۹
				۷۰
				۷۱
				۷۲
				۷۳
				۷۴
				۷۵
				۷۶
				۷۷
				۷۸
				۷۹
				۸۰
				۸۱
				۸۲
				۸۳
				۸۴
				۸۵
				۸۶
				۸۷
				۸۸
				۸۹
				۹۰
				۹۱
				۹۲
				۹۳
				۹۴
				۹۵
				۹۶
				۹۷
				۹۸
				۹۹
				۱۰۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نغمہ سراالی مطربہ خوش نوا سے خامہ در پرتوہ نظریب سخن بجز و ثنا سے محو و نیست کہ بادشاہان
 افاق ستان و شاہان عظمت نشان سر بر خط تراش نہادہ غبار در گاہش سر مہم عقیدت ساجد
 و ترانہ سنجی عند لب ہزار و ہستمان زبان در بہار ستان معانی بحدت و سپاس نہید و نیست کہ
 سلطین جمانگیر و فراتہ بان با اکیلیں و سر بر طیسان ظلا پیش برو و شش انداختہ خاک آستانش
 ناز و روسے ارادت نمودہ اندر گریگی کہ اگر ابرکتش یہ گوہر افشانی در آید کشت آرزو سے
 نامرادان بسا گئے سیراب گشتہ رشک افزا سے نہ بہت ہزار مہ جہان گرد و سوز چینی کہ اگر وہ پاک
 کوشش بچش رسد نامہ اعمال سیر کاران بہ روی نشست و شو یافتہ در کوش رخسار سخن رویان و شش

نور فزا سے تمہرہ دسترس سے
 غامض کن عطر نقیب و باغ
 زانہ قلم بر نقیبت و مجمع
 سنبلاہ را اوانہ سخن من سنجیدہ
 ز آب و سنگہ کرد عمارت گرمی
 جائزہ سے انہی نوشت

صانع بے عیب ز علت برسے
 تحسد کش جلوہ بکران باغ
 نقش طس از سے کہ بصرع مجمع
 سنبلی تہ بر رخ گلشن کشید
 قہر جہ را لہ سرد اور سے
 دستر ول را خط شاہی نوشت

نور بصر و آرزو که بنا شدیم
 گر چه اندیشه جگر نماند کینیم
 طاعت مانی که شش بیقیاس
 گر چه نیاید زمین خاکسار
 هم تو آدم هست ایست تمام

چشم کشا شد که شنا ساشدیم
 شکر چنین مرسته چون نسیم
 واسه بر آنکس که نه گوید سپاس
 ز آنچه شوم بر او بر نور سنا
 اگر در تو برود شوم و السلام

آبید چنین گوید چه بچهره و چه در آن کجای زبانی ز دیده بیان هفت ابعاد در کجا پر شاوین به
 و هفت رانی این را چه پر هم و هنر و اس ندیوی که چون من نادان را از غفلت
 آفتابش انوار پوشش ز خرد و احساس تیز نیک و بد شور که در شغلی از هوا که جویند
 چنانکه آفتاب در سرم نبود و هوا که این سودا که خرد را با املا بد مانع گذر
 در شمس پس غیر از کتاب علوم در محال استاده سخن کار و بارم و بست و کشاد هم نبود اگر
 شامی چون زلف غنچه در بیان در شکا است و اگر کسی چون رخسار خورشید غنچه در آن
 در جلوه افروز بست بکارم نیز محبوب و لغزب کتاب دیگر که بود که و چشم غیر از جان خوش
 ربا که سخن جلوه دیگر شروع نداد که تا بعد تحصیل علوم و تفریح از درین تدریس کفیه عرض
 غیر زودن فضلی در کمال سخن شست و اجلال سندنشین ایران ریاست شکی را یک و دولت
 و ابارت را چه و هفت رانی پدید خرد آفتاب اختیار هفت و موقع اختصار خدمت
 اوقات از آنجا که این و انا جناب بقدر دانی علم و مرتبه شناسی سخن پای فراتر و شست بنایران
 اوقات تم لفتش پس از انقراض امور دولت بیشتر همین اشغال و اندکار میگردد شست و کلام همین
 و خاصترین در غنچه شمس خوانده که شست کتابچه از اطفال و پسر و زخم و چشم بود که مرتبه بیشتر
 بچهره انوار الا جناب بخواندم تبار بدین صورت آتش شوقم سر ببالا کشید و سودا که چشم از بیگانه
 هزار رسید تا بعد که دلچ حیات انوار الا جناب یاد بود و استقرار امر ریاست بر ذات خود و دیگر
 این شغل خطیر که خاطر آشفته در گردان بود و اصلا رخصی نشدم و مگر محمدیتم که بعد انجلاج امور دولت
 شغل جز این پیش نگیرم و خیال غیر ازین در سر نه افکنم تا با فضال خود که بی همتا و داور بی نیاز
 تصمیم این اراده را وقتی و وقتی پدید آمد و برین اطمینان توین رفیق و همت رفیق بنام شست
 و محض بگرم پیش به اسکه نفسانی و تقاضا که آغاز دولت و کاسرانی که مستعملی بنام جان بچهره
 را از جبار و مصلحت لایحه و شاهی گرفتار آمد و مغلوب نگردد سعادت که چه چه که نفسانی و شاهی

ابو اسب راحت کشاوند سلطان بہار باہزار ان ہزار عظمت و امتشام و رہ ہوشانے
 باطراف ہر گستانی شاہ روان مسرت برافراخت۔ و تقسیم عطر آمیز سحر و ہوا ہی جان
 نواز ہر گنڈہ شام اہل روزگار رار شاگ طبلہ عطار ساخت۔ با مخصوص از ظہور و جود
 سعادت سحر ہی زامہ خندہ ہما نزار و نقتی نازہ و زمانہ را عشرتی بیہ اندازہ حاصل آمد
 زمین بر فلک نازید۔ کہ چنین گوہر سے بی بہا بدستش افتاد۔ فلک بر زمین مسرت خورد
 کہ علی الرغم او چنین مفرور روزگار سے پاو رہاں گذشت قلم

شد اچھو از بے جاہ و جلال روزگار	گوہر سے بعد از محیط عدل آید بر کنار
طائر از آشیان جاہ و جود آمد پدید	کو کیے از اوج غرور ناز گروید پیکار
چنگیزی بنگونہ بنمودند در دور سخن	لاکہ ز ننگونہ کشود از میان لالہ زار

با بکھ چون آن سرو جو بہار سلطنت پاز محمد رضا عتبت بیرون نہاد۔ و در خوش رفتاری از
 تدر و ان گوہر سے گوہر کے تعوق رہود۔ و در شیرین گفتار سے طوطیان شکر خوار اچھرت
 ملاقت نمود۔ پد ز نامہ از فلک اقتدار سلطان خلاطون سلطنت۔ و آدیسان از سلطنت حاکمیت سپرد
 تا در اندک زمانے بہر نفعی کامل۔ و در ہر علمی عالم و فاضل شد۔ قلم

چنان قاور سخن شد در سنا جے	کہ بھر سے گشت در گوہر فنا جے
تفسیحی کہ سخن چون آب گفتمے	سخن با او در اصل لایب گفتمے
پس از نہ ساگی بازی رہا کرد	حساب جنگ شیر و آژ و پا کرد
چو بزادہ ساگی انگندہ بیبا و	سرسی ساگیان بر بار سے وا و
بسرچہ شدی با پنجہ شیر	تو نے راقم کرد سے بہ شیر
ہر پیر از موسے بکشاوی کرہ را	ہر پیرہ غنقہ بر پاو سے زرد را

ذکر آمدن لب و امیر ز اپدیش راجہ و مسرت و بیرون رام چندر را بکشتن
 دیوان خوشخوار و جنگ کردن را چندر با این جماعت تیرہ کردار و فتح

یا نقیہ بر این طائفہ نامہ شمار

گویندہ داستان چنین گفت	در سبک سخن در سہن گفت
------------------------	-----------------------

کہ روز کے بعد اس نام زیادہ سے کہ در طاقت حقیقت کیشان از اکمل ترین عابد سے بود
 بدو لشکر اسکے بڑا چھ دوسرے رسید و بعض رسائند کہ عفرتیان جو نچو ار و دیوان تبه کردار
 ہنگام عسارت آزار بسیار از بسیار کے رسائند چون عمارت رعایا و عمارت یہاں پر دست
 بہت سلطانین نامہ اور و شان بلند اتمدار و واجب و لازم است بنابران را محمد فرزند
 ولید خود را امر کن کہ ہمراہ من رفتہ تدارک اعدا و دفع این جماعہ پر عیاناید را چہ و
 چون منی دانست کہ ظہور این نورانی و بروز این رحمت نامتناہی - بعالم ایجاد محض برآ
 وقع اہل عصیان و فساد است - بنابران از استعداد اسکے زیادہ باقتضا ہے محبت فرزند
 عنان اختیار و انتقال از دست و او دوسرے شد قرار از کف گذاشت

<p>نام تمام دوسرے گشت بیوش جو ایش و او کا سے پرنکو نام چہ و اند او طریق رزم سازی نمود ما جنگ با دیوان سرکش مرا تا چند گوی را ام بسیار کہ از جان عزیزش دوست دارم اگر فرماند ہی با لشکر خویش</p>	<p>درین اندیشہ ویر کے ماند خاموش مرا پیرائہ سر فرزند شد برام کہ طفل است و نہ اند غیر باز سے کہ از جادو بیازند آب و آتش مرا در کار او حسد و رسیدار بنگ و شمنانش چون گذارم بیایم دفع دیوان را کہم بیش</p>
--	---

در وقت وزیر بابتدیر کہ از دانش و فراست بہرہ کثیر داشت را جبہ را از حالات مانی
 حال شرف آگے و او بہ صلاح دلپذیر - و سخنان جاگیر اورا منگلی کہ وہ آلودہ بر خست سہری پر
 شود - تا این والا گوہر با یاس کے پدرا عالیقدر پاور را نہ فر گذشت گشمن برادر سوئے از
 نایب محبت و عقیدت شرف ہمراہی او اختیار ساخت - تا این ہر دو شاہزادگان و اولاد
 بہر اسبہ زیادہ عبادت شمار بعد طے مراحل و قطع منازل با مکن و ساکن دیوان تبه کردار
 در رسیدہ و با ایشان طرح جنگ انداختند - و آتیر پاس کے جہان سوز - و قدنگ لای جگر ووز
 جماعت اعدا را طبع دیوان اجل ساختند - نظر

<p>زیر تمام فوج دیو شکست سیاہ و یوز او آخر زبون گشت</p>	<p>ز بار انشس غبار آفت گشت نو اسکے کہہ ایشان سرگون گشت</p>
--	---

بعد اظہار سے این تارہ فساد - و دفعہ جب اعدا دیوزاد - این والا نژاد - مع برادر سعاد

آبادہ مراجعت وطن بود۔ کہ ناگاہ مقروع سمع شد کہ راجہ جنک مرزبان تربہت کہ
 در غزوی جاہ۔ و کثرت سپاہ سر آمد راجہ ہائے فلک بارگاہ است۔ ز نخر سے دارو کہ ٹنٹہ
 حسن و لغزش از زمین بگنبد سپنج برین بحدہ۔ و ششہ آفتاب جمالش بہ اطراف عالم
 رسیدہ۔

<p>بزرگتنہ صاحب کلا ہے سیر چہ چہ چو آب زندگانی کمان در چاشنی آوردہ تا گوش فریب اندودہ نازش نقد انگیز بسم جانفزا سے ہر دو تہہ شش زمین بوس ریش صد چاشنی قند باغ خود صبارارہ ندادہ چو جان اندرتن دتن جان ندیدہ بنا سے قبلہ عصمت ندادہ</p>	<p>پرمی دستہ پری بگذار با ہے شب افروز چو تہاب جو اسے اشارت ہائے ابرو آفت ہوش تہافل بانگاش غمزہ آمیز شکر شیرین دہان از نوش خندش شکر لفظ و شکر نوش و شکر خند چو غنچہ بانقاب شرم ندادہ تنش بر اسپرین عربان مدیدہ بہر خاکے کزو ساہفت آدہ</p>
--	--

راجہ جنک پور آئی پری پری کوشش عروسی او مقصد کردہ کمانے سخت ترازو لہا سے
 سنگین و تزلزل در این سخن ندادہ عمدہ کردہ است۔ کہ ہر کہ این کمان را بکشد و خمر را ببرد
 رود ارد۔ چنانچہ سلاطین اطراف۔ و باو شاہان اکناف بہا سے این نثار درین جشن
 عروسی جمع آمدہ اند پسو امیر و تاشا سے این جشن آادہ شد و راجہ جنک پور را بر تخت ہزارہ
 خود امر کرد۔ تا این والایار۔ بانقاف برادر عقیقت شعار۔ پادور راہ سفر گزارشت۔ و پادور
 لے مرا حل و منازل در ان سخن جمعی و بزم کتیباوی رسید۔ راجہ جنک پور از آمدن این
 سیانان گرانمایا و اصحاب نامی افراد ان عشرت اندیشست۔ و شکر قدم ایستادن بجا آورد
 تا آنکہ روز مغرب و بزم عروسی در رسید۔ شاہان بلند اقتدار۔ و نژاد ہان خیر گزار کثیر
 کمان یکے بر دیگر کے بہتت کردند۔ و پیش از طاعت خود با صفت گوشت خوردند۔ تا کہ ان
 از جا سے خود بخسید۔ و غرق شادمانی از ہمین ایستادن بزم چکید۔ و در بیوشست
 راجہ جنک پور در ان سخن مرشد آواز نواز و ارہر تاشا۔ و بہا قبائل مسعود و ان
 باطالع بیدار ترویک کمان رسیدہ چو ان پر کمان از زمین پرواشت۔ و در ان کمان

اشاره اورا شکستہ بر زمین انداخت نظم

کمان شکست تیرش بر ہفت زد
کمان شکست بسر عقد بستن
شکستن کرو نو پوندہ راس ساز
کہ دید است از شکستن شاد و خورم

چون مردان گوی از میدان بدر زد
زہے بقتن کہ رود او از شکستن
چہ پیوندے کہ ہرگز نشکند باز
خریدار کمان صاحب کمان ہم

بوتوع این واقعہ حیرت افزا شکستہ در انجمن اتفاقاً - سلطانین باشکود و فرزانہ و ایان شکست
شہزادہ - سرزند است بڑا نو سے خجالت فرورودند - و ہزاران ہزار تا کامی و باصناف صرت
و بدنامی راہ خانہ ہا سے خود ہاپیش گرفتند - راجہ چنگ ہماندم قاصد سے تیز گام و پرید
صحر خرام سو سے او وہ فرستادہ راجہ و سر تھہ را ازین مشرودہ جانفزا آگہی دادہ استہ و ای
قدوم نمود راجہ چون از کار نامہ ہا سے فرزند سعادتمند آگا و کردید از غایت مسرت چندان فرود
پایید کہ در پیرہن گنجیدہ - ہمان ساعت غزبت انصوب قرار دادہ بکرد و فریبیاد و شوکت بجد و
شمار روانہ تربیت شد نظم

بروز فرسخ و ایام احسن
خروش کوس و ہانگ نامی بر فاخت
سہداران علم بالا کشیدند
بیرون آمد میں شہسواران
ز یک سو دست بستہ پیش فقہور
نیر چاہو شان کو دور شو دور
طرائق مقررہ بر خاک و بر سنگ

شہنشہ زو قدم بر پشت کوسن
زمین چون آسمان از جای بر فاخت
د لیران رخت بر صحر کشیدند
پناہہ و در رکابش تاجداران
ز دیگر سو سپہ سالار قیصو رہ
بر کیتی چشم بدر اگر و مجبور
ادب کردہ زمین را چند فرسنگ

بجملہ بعد آئے چند داخل سواد تربیت گشت راجہ چنگ شرائط استقبالی کا آورہ
با آئین شایستہ - و طریق بالستہ لوازم ہماندار سے - و مراتب عقیدت شہازی بتقدیم رسانیدہ
چون ہنگام ساعت سیدہ آوان ہمیں - در رسید عقیدان سر و جہاں جوانی - با این نو نہال
دوستان جہاں ہائے بر بستہ و بھر تھہ و لکشمین و شکر کن را با دیگر و خزان بری بکر خویش
عقد بستہ چہ آردی کاہرانی و کامیابی گشت - تا بعد انفرارغ اینکار راجہ و سر تھہ بانواع
شاہدانی و باصناف کامرانی کوس مراجعت نواخت وہ و از انجمن افت ابودنیار سیدہ

مجلس با سعادت و طرب بر آراست و جهانگشای راز دست بزل و کرم مستحق المرام

و کرم مصلحت کردن آنچه سرشته به ارکان سلطنت در باب تخت نشینی را چند
و مقرر شدن ساعت این جشن را چند و غیر یافتن کیکی رانی دوم ازین اجراء
پرحسرت و غمگین از راجه سر ته بر آخراج را چند و تخت نشینی حسب
گذشتن را چند ملک و مال و روان شدن بچرا با حال مختلف

آورده اند که روز سه راجه و سرکه در ایوان شورت نشسته با وزیران دانش آگاه و ندیمان
هواشوا و مصلحت کرد که چون لشکر منصف و ناقوانی اسباب همت و زندگانی مرا بنهارت بزرگ
و قوت و توانائی از کاشانه تنم رخت بر بسته بهتر است که بترک سلطنت گفته بقید ایام
زندگانی در عبادت الهی بسر برم - و امور سلطنت و جهاندار سے - و کارهای دولت و
کارگزاری - بدست را چند بسیارم - ارکان سلطنت و اعیان مملکت همه بطوع و احتیاط
تفاتی کردند - اینجمن ششاسان دقیقه رس و بار یک بیان صبح نفس ساعت سر بر آراستی این
و مال بوستان با شافی در میان مجلس قرار دادند پیرایه بندان کارخانه سلطنت با تمامین کار و
بشیرب سامان در بار کمرستی بیان جان بستند و هر کویچه و بزرگ راز آرایش گوناگون
پیرایش بو قلمون بر آراستند لفظ

نشاندند مطرب بهر بر ز سینه غلبه با گردون بر افراختند پراز گل شده کوسه بازارها کلاب صفایان و مشک طراز کشیدند بر طره کوسه و بام	انگالی سراسر و بر بطن ز سینه جهانرا نو آراسته ساختند وگر گونه شد سکه کار با چه سر نافر و شیشه را کرد بازار شفاق نمط لاسه عباد و غلام
---	--

انجا که فلک ناتوان بین عشرت مردان حقیقت گزین - و فراغت آزاده نشان رسد
بن - میخواید و در ام بر غنم نامردان قدس بجاده رقار می گذارد - بنا بران این
تخت و تاج و مالک باج و خسران راز دولت و مملکت خسران و او تفصیل این
ل و تعیین این مقال آنکه که کیکی رانی دوم این باو شاه سلیمان جاه چون خیر تخت نشینی

سرمی رام چندر در یافت نمود خیال محرومی فرزند خود عجب بیچ و تابے بهر ساید۔ و خود را
 قبلہ سے زنجیر علم و محبت و شمشیر علم گروایند۔ از غایت کید و ریاگری بیان صبور کے دریدن۔ و
 نعرہ ہائے حزین کشیدن بنیاد نہاد۔ و مجلس عیش و نشاط و آئین مسرت و انبساط بہاد و ادب۔
 و سر شہر بشیدن این حال چون بکا شاند دولت آمد۔ بزم عشرت بپراغ۔ و نگار و لریاسے
 خورانی و باغ۔ یافت از بیک دل دادہ رو کے و گرفتار سلسلہ بوسے ادب و کمال بیلافتی
 استفسار مدعا و اشکاف این ماجرا نمود و نظم

فسون چا پلوسے خواند بسیار	نیامد آن پرے لیکن بگفتار
برون از ناز فوج عشوہ آریست	ورون از حسن و عشق آمد و خوش

بالآخر ہزار منت و زاری آن پرده نشین جلا عیاری۔ بزم گفتاری در آمد۔ کہ اگر
 بر عایت عمد پیشین عمد سے ناز نہ کنئے۔ و سو گندے بمیان آریے۔ پروہ از کار و بند
 از گفتار بر دارم۔ این باوشاہ غافل از عیاری این زن عیار۔ و بیخبر از عیاری
 فلک گزین قرار۔ بار دیگر قسم یاد کرد و رانوقت کی گئی کمال شادمانی و غایت کامرانی
 عرض نمود و نظم

کہ شاہا این دو خواہش را بمن بخش	مرا دمن بدست خویشتن بخش
یکی اقبال بھرتہ از انرور اسکے	دوم اخراج رام از کشور ور اسکے

دوسرے کشیدن این سخن پر حسرت از تخت بر زمین افتاد۔ و از غایت غم و اندوہ گریبان
 دریدن و نعرہ پرورد کشیدن بنیاد نہاد و نظم

نہ صبر آن کرد و جد ارام	نہ تاب آنکہ بد عہد بس بود نام
گرد شد برب از حیرت جواش	خیال وز خویش بر و خواہش
خوشیش بر و از کف دست مایہ	بناک افتاد بجان ترز سایہ

جبی گمان کہ خورشید سر از دریچہ مشرق بر آوردہ بر تخت زرین فلک جلوس فرمود و سر کے
 را چند ز بخت تخت نشینی بالباسی شایانہ و گرو فر باوشاہانہ۔ از دولتسرا کے خود پر دن
 آمدہ با یوان سلطنت توبہ فرمود۔ آرا کین سلطنت و اساطین ملکست ہمہ جمع آمدہ منتظر
 قدم راجہ و سر تہ نشیند و ہر یکے چشم براہ دیدہ برگذر گاد و بختند۔ چون توقف
 بسیار شد و حالت منتظرہ انتشار سے بدلیا کے منتظران افزو و سر می را چند رخ خواندند

حرم سرا سے خلافت متوجہ کرید پدرو الا قدر خود را چون ماسے بی آب لیان - تو چون
 ابر گہر بار اشک نشان دیدہ - در گرو آب حیرت فروخت و التماس اظہار باجر نمود پدرو
 از غایت شرم پسر جو اسے ادا فرمود - اما کیسے بر زبان آورد -

کہ از دستہ و وعدہ داشتہ پیش	کنون بہ وفا کے وعدہ خویش
بہ فرق پھر تھو باید داو بس تاج	ترا تا چار گزہ سال است اخراج

راہم بشنیدن این کلام حیرت انجام - از عقیدت تمام - معروض داشت - کہ اسے پدرو
 والا تبار بخت این کار میقدار و لگیر و نگین مباش - وسیعہ بے کینہ را از نشان غم و الم حیرت
 کہ مرا اثر بان تو بہتر از صد ہزار جان - و این نقد جان در راہ عقیدت و ارادت تو قرار

نگو کہ وسے وفا کے عہد خود یاد	کہ عہد جانم قد اسے عہد تو یاد
بجویم از رضا کے تو سعادت	ایمانت دائم از طاعت زیادت
اگر رخصت و سے رخصت ز مادر	بگیرم و رہ نہ فرما کے تو بر سر
بسایم سر بر این خاک کف پاتی	شستایم سو سے صغیر از امین چو پاتی

بالا اثر از پدرو رخصت گرفتہ بخدمت مادر آمد و احوال پدرو بخوان معروض داشتہ و بکلمات
 تسکین خاطر آشفقتہ اور اسلی ساختہ قدم در راہ سفر گذاشت - لکشمین شراکاد قاشکاری
 بجا آورد و سعادت ہمراہی ادا اختیار ساخت - سیتا ہستم تا بہ عمد نانت سفارت و شدت
 آلام ہما جرت بخود نیافتہ چون سایہ ہمراہ آن بندہ پاچہ کرید - بالآخر این چہ سہ صحبت نہ جانان
 و لباس درویشان و سہا بیان از وطن بر آمد و بظرف ہر گاہ متوجہ گردید بند و بند چند سے
 از دریا کے گنگ در گذشتہ راہ کوہ و صحرا پیش گرفتہ - بطور این ماجرا کے خالی اثر
 و وقوع این واقعہ حیرت انظار فرخا شو بے در حاکمیت روداد و عجب لاطیف با طراف عالم آغا
 چریکے را جانہ صبور کے پارہ گشت - و سلی آلام رخ از سر گذاشت -

زین درد گزان یگانہ برخواست	لغو فان عم از زمانہ برخواست
ز افسردن این بہار خندان	انگشت گزیدہ گل بہ نردان
دوران قدح طرب بخون نو	چہ بزم عیش و اثر گون زو
ایام بکینہ اشک کمر بست	دل را کہ نشاط بکست
در عین بہار چشیدہ نسرد	در گلشن بخت لاله بزم برد

رحلت کردن راجه و سرحد از عالم دنیا بعالم بقا و آمدن بجهنم و کفر
 از مملکت پنجاب بشیندن این واقعه جان گزار بعد انصراف از ایام
 ماتم روانه شدن با وزیران پدربلایش برادر الاقدر و طاقی شدن بان لاکه
 و برکشیدن بکلیه مرام با خاطر مصطر

ما کمان حکا یا شمشیر در او بیان در ابیات ویرین این قصه در دانگن و این انسانی اثر
 نیز چنین برشته شکر کشیده اند که چون سحری را آنگونه از دولت و مملکت قطع نظر کرده و بر
 شکت و شوکت باو شایسته پشت باز و در غربت و غربت اختیار فرمود راجه و سرحد
 تا بی صدقات و باجرت فرزند و نسله هم آورده ازین جهان فانی رحمت از نه گانی بعالم
 جاودا نیک کشیده چون بچشم خود در شکر مصلحت و تقدر بخار بودند ارکان سلطنت - سرزبان
 سر بلع تغییر فرستاده ایشانرا غلب و باشند بچشم خود چون به دار الحکومت او چو و حیا
 رسید و اتقانت نادره بی دیده - و با چرا سه تا شنیده کی شنیده دریا دریا اشکها از دیده
 و در باو پدر گریه و زاری کرده صد هزار نسیم بهیار - بهر ایگیت - با آفرینش در دانه
 را پیش داد و در مراسم نهایی تقدیم رسانید - اگر غیر ازت و میرات و این تیره همان دانه
 مال مال نقد مراد گردانید - بعد انفراف ایام ماتم ارکان سلطنت و میان مملکت صحیح بود بچشم
 را بخت گشت نشینی تویس بکلین دادند - این سواد تمند از لی از عقیدت نسل - انکار کی نمود
 و جواب بنجیده و پاسخی برگزیده چنین ادا از خود و کلمه

<p>راه چینه و سرحد داد قوت چون کم بر من حسرت همان بهتر که در کمر است تا بچشم بیارم بر سر تختش نشانی</p>	<p>و کلین سینه این حق بر اورد که ایوب دولت نصیب بخت رام است نه بهر جا رام بود چشمه بیایم من اندر خدمت او جهان نشانی</p>
--	--

برین سخن غریب از شما مردم بر آید - و کلمه احسنیت و مر جا بنده شده - و هر کس بر خدمت
 و حسن عقیدت بچشم خود آفرین نمود با لاکه در کمر خود با اتفاق هر سه با در لود و ایوان استا ندان
 و وزیران سلطنت و اعیان مملکت با ختم و خدمت تمام بخت باز آورد این سحری که بهر پاره

سفر گذاشت و بعد تجوی بسیار به حیرت کوٹ کہ جائے قیام آن ہنہ مقام بود۔ و رسید چون نشان
 فوج از دور نمایان گردید لکشمین برتر از کوه برآمد و نشان فوج خود شناختہ با برادر و آقا
 معروف داشت کہ بچہ تھے از غایت کینہ خواہی بر حالت تباہی مارحم نہ آوردہ بخت گرفتار
 مائے آید زو و بر خیزد تیر و کمان بدست گیر کہ ہنگام جنگ فرار سیدہ آن دانا سے راہ
 دو واقعہ شیر نہانی نقشہ با لکشمین گفتہ کہ اسے برادر صورت معاملہ نہ آچنان است
 کہ تو گفتے بلکہ ظن غالب آنست کہ بچہ تھے بہر عذر تقصیرات۔ و بخت تلافی مافات سے آید
 و زمین گفتگو بچہ تھے از دور نمایان شد۔ بر ہر قدمی سجدہ کتکان و بر ہر وجہ اشک نشان
 می آمد چون نزدیک رسید سر بقدم برادر مخدوم نما وہ بے اختیار گردید۔ این سریر
 آرا سے خلعت و جہانہانی۔ از کمال عاطفت خردانے اور اور آغوش التفات و
 مہربانی جاو و بہ پرشش گوناگون و التفات بقلمون مرہمی بر خاطر خستہ اش نما و۔
 من بعد شرف لازمست ہر سہ ماوران دریافت۔ و صغیر و کبیر و برنا و پیر را بہ رحمت
 یحد و پایان بناخت۔ چون حال وفات پدر و الا قدر معلوم کرد۔ از فرط غم و اندوہ جامہ
 و شکیبائی چاک و نمک بر سر و سر خاک زد و فطرت

ضرورت شد و دیدن جامہ جان	بہودتس جامہ تا جاگد گریبان
بر دستش آب دادن آندہ یاد	ہم از دست و ہم از چشم آب میداد

بعد از آنکہ خاطر آشفتہ و دل از دست رفتہ او قدر سے بسیار امید بچہ تھے کمال بجزوار
 بعض رسایند کہ اسے برادر مکرم و مہربان۔ واسے شاہنشاہ مودت نشان۔ حالا بہ نظر
 مرحمت و احسان عنان توجہ بجانب حار الخلفات مملوک گردانی۔ و بر سر سلطنت جہانبا
 و سزد دولت و کامرانی نشستہ مرا سیرہ مراد رسالی ۵

مراد ہم ترا و حسرتہ پدر بود	بدولت بر سر ماتاج سر بود
بر شہد مانند زمان افسر مراسر	کنون خواہم پدر باشد برادر

بنفیدن این کلام آن عالی مقام بچش دختہ و ش تمام او اسے جواب نمود کہ چون با پدر
 والا قدر عمد سے لیستہ ام و در خواب و خیال ہم شکستن آن راضی نبودہ ام تا مدت چہارہ
 سال بسر نیاید این رہ نور و صحرا سے نامرادی از جاوہ ہما سے بر نیاساید ہر چند بچہ تھے
 بست استبداد و پدافش زو اما ان شیریشہ بہت اصلا قبول کرد تا بچہ تھے کمال ناکامی و

ہزاران ہزار اندوہ و تلخ کامی نقدِ نخصت بکف آور وہ و تعلیم چوبی اور سرگنداشتہ
 باولی انسروہ و خاطر سے پڑمردہ مراجمت بوطن فرمود و ایام زندگانی باو آن سرر ادا
 سلطنت و جہانبانی بسرمی نمود۔ ہر صباح تعلیم چوبی آن ننگ بخر خوبی بر تخت سلطنت
 گذارشتے و با اتفاق ارکان سلطنت و اعیان مملکت مہام و دولت سر انجام ساختی۔ و ہنگام خواب
 پائے از ننگ و بستر کے از خاک ترتیب دادے۔ و وقت طعام از اقسام نباتات لقمہ
 چند در دہان نہادے۔

بدینسان می شدی بود و غنوش	ہزاران آفرین بر اند و بودش
---------------------------	----------------------------

رسیدن سر می رام بمقام بیج بی و آمدن سب نیلکا خواہر راون
 منتون شدن بر سر می رام و بریدن لکشمین بی بی او حکم بر اور عالی مقام آمد
 کھر و دوشن بقصد انتقام کشتہ شدن ادب لشکر و شتم و خدم تمام

گویند کہ چون آن چہ انداز فلک اقتدار را در آن دہا و ران و جمیع منتیان دولت و
 برگزیدگان مملکت بر امر خص گروانید بسبب تربیت ملک او و از قیام پتر کوٹ اشفتگی
 تمام بہرسانیدہ باد سلطنت و خاطر غم اندیش رخت بجانب صحرا کشید و زمین سفر خطر کہ یک
 اندیشہ را جا سے خدر بود این ہر سہ نو نالان گلشن شاہی چون نسیم سحر گاہی در ہر گزشتہ
 گذری داشتند۔ و شاکر رضایتی از دی۔ و صبار بقضا سے سر می بودہ بر ہر قدمی آوا پی می یافتند
 در حیرت کہ این ناز پرور و گان آغوش شاہی۔ کہ تاب ہوا سے تند صبح گاہ ہے نہ داشتند چگونه
 در گرو و باد غم و الم و بھو اسے پرستم گام رفتار کشادند۔ و در سر تم کہ این مربع نشینان با پیش
 اقبال کو وقت رفتار از رگ گلہا سے تازہ آزار سے بی اندازہ می یافتند چنان قدم بہ
 تارزار و پایہ پایہ بان کسار گذارشتند۔ بجائے کہ میز فند و بصورتے کہ از رہ میگذشتند از
 ہوا و شاہے اند کے پایہ۔ و تہ در تاب آفتاب بر پیر کے سایہ۔ نہ تاج شاہے بر سر تہ
 جامہ خردالی در بر۔

سبزہ گر فلکا از حقا و جور تو داد	نفاق پائے سپہ از کینہ ات زیاد
----------------------------------	-------------------------------

آخر رفتہ رفتہ با خاطر سے آشفتنہ و حالتے و گرفتہ بمقام بیج بی رسیدند۔ و دوران سرین

پرفضا و تمام دکشا ات تمامت برگزینند۔ روز کے این و الاتیار مصروف صید و شکار بود
 شیب نیکو خوار برادری ناز و اسکے نکا۔ بلیق اختار دران وشت پر قضا و
 چون نظر بر جمال جمان آرا سے این کشور کشا سے در افتاد و آلہ و مفتون گردید و شیب
 خوب و صورتی مرغوب و جمانی و فریب و محنت عارت گر صبر و شکیب برآمد و خود را پیش او
 حاضر نمود و اظهار تیار مندی و بیطمانی کردہ استدعا سے و محل فرمود۔ آن متقی روزگار
 چشم انتفاع بر رویش کشا و۔ و جوانی نظرافت ابرو وادہ بطرف برادر خود اشارہ ساخت
 تا این گرفتار زنجیر ہوئی۔ و مغلوب جو نفس بطرف کشمن شناخت از ہم جدا ہے از انکار
 وادہ۔ و حرفی از اغماض در میان بنا و۔ اور از پیش خود و در ساخت چون آن
 سکار تہ کردہ اربابین دانست کہ تارانی سپتا در آغوش آن گویہر کتا جلود فرماست
 حصول مقصود و وصول مطلوب پروان از نیز ارکان است۔ پس شکی غریب و صورتی
 صیب خود را خاطر ساختہ دستبرد ہی بر آن جملہ کشمن کا شاد کعبت آغاز نمود۔ پورا دید
 این بیباکی کشمن و غضب آمدہ بینی کہ واسطہ خود بینی اور بود از روسے ادبہ اساخت
 و ز صورتہ آن عفریہ خود گزار با با سکتہ تبار۔ و زخمی مرہم خواہ رہا فرار واد بار پیش گرفت
 و پیش کمر و و کشمن برادران خود آمدہ زمین و آسمان بدہم زد۔ تا این پروی بر او را
 تہ کردہ با افواج بچہ و شہادت بعد انتقام برآمد و جنگ در انداختند بہ اہم چند چون
 وید کہ کشمن بر سر آمدہ و ہنگام مرد آزار و در رسیدہ با اتفاق برادر بجان بر آید زین
 حل ساخت۔ و از تیرا سے بچھا و خدنگ با سے بانگرا چرو برادر را کشتہ بہ ناک ہلاک
 انداخت۔ خواہر عفریت چون از سازگاری روزگار باز جمان آتش در کاشند وید خود
 را بچھو برادران رسانند۔ و بہ انھاسی حالی زار و اظهار با جراسے کشتہ شدن برادران
 تہ کردہ در آن با سے روزگار را پر غضب گرداید۔ آنھوں بچیت سیرانی ریاض سخن برسنہ
 از حالتہ اولیہ بظلم پروہ سے آید تا ناظربین اوراق را سہرا پتہ آگہی افزاید

تکرار طاعت برادران وادہ این او با اتفاق با سچ حکمت گرفتار شد و زین را ہم

شکار آید و برادران را در این سیتا بر آید نکا۔

آوردہ اند کہ در جمانہ عفریتان بر باد شاد ہے بود و در وقتا پتہ سے خود کو از جمع عفریتان

میں نیاز بر خاک اوی سووند و خوش و پیور دین و ملک فرمان بری اونیووند لفظ

<p>اجل بپوس در زندان او بود طعامی نچتہ از گرسے نور شیب بہوش مہر زین گوی چو گان نہ طبع شاعری را کار فرمود کہ دیوان را دہر ملک سلیمان</p>	<p>خصا صرتایع فرمان او بود بخوردی چاشت کبک از جام جمید بشاش ماہ بود سے شمع ایوان چین دولت مراد را اتمی بود عجب نبود ز بخشش ہای زندان</p>
---	--

این جملہ عتہا سے غیر مترقبہ۔ ذہن دولت غیر مترقبہ و زمین عبادت ہای شاکہ در یافتہ
بود۔ اما چون باین دولت عظمتی و مہویت کبری در رسید۔ دو و تکرید بخش پیچید۔ بجادہ
ظلم و ستم گام نہاد۔ و ابواب تعدی بر روی عالم کشاد۔ درینوقت کہ خواہر او باوستہ
خستہ و خاطر سے برشتہ بخنور او رسید۔ و احوال زار و کیفیت پر اضطرار ہاتکمار در آوڑہ
نقشہ حسن و جمال سیتا بعرض رسانید۔ راون ناہیدہ گرفتار زنجیر عشق آن پر بچہ گردید
و آتش شوقش زبانہ کشید

<p>بساکین دولت از گفتار خیر و ز جان آرام بر باید ز دل ہوش کند عاشق کسان را خاکمانہ</p>	<p>نہ تنہا عشق از دیدار حسد و در آید جلوہ حسن از رو گوش ز دیدن ہیج اثر سے در بیان نہ</p>
--	--

ہماندم راون باتفاق مایہج برگردون باور تبار و اراہہ صبا کرد و ارسوار گشتہ سوی
مستقر دولت روان شد۔ چون قریب رسید مایہج بصورت آہو سے زین پیش سیتا
آمدہ شوئی و شگلی آغاز ہفت و لفظ

<p>نقش سینہ از نقش جادو چو شاہ چین شدہ زین خواہے کہر با عقد ہا بستہ بشانش</p>	<p>طلسمی کرد خود را ساخت آہو بانسون گشت از جالی بجالے چو ماہ یک شبہ کجا و دشانش</p>
---	---

چون آن مہ جہن ایچین غزالی ز زین و آہو سے نازنین مشاہدہ نمود و خلی بیتاب گردیدہ
بجست صید کردن او از شوہر والہ قدر استبداد سے فرمود تا این والہ تبار کجبت نشاء
خاطر و لدار لشکار اوراغب گشت۔ و برابر بجان برابر را بہ محافظت آن بانوی عصمت تاکید
فرمودہ با تیر و کمان سے بصوار روان شد۔ رفتہ رفتہ و تعقب آہو فرسگما از منزل دور افتاد۔

بالآخر از تیر سب خطا و خدنگ جان گز آن دیوان ہو صورت را بر خاک ہلاک انداخت ہنگام
انتقال آن دیوان از غایت مکر و ریو با و از زمین نام لکشمین بر زبان آورد۔ چون این کہ
بی ہنگام متفرع مع آن گل اندام شد بہ لکشمین فرمود کہ ازین صدای درد انگیز خاطر سخت و سخت
انگیز است کہ بباد اچم زخمی بر خضر لطیف رسیدہ و گزند سے بر پیکر آن خستہ اختر شست زدہ
بر خیز و غمان سمند غریت تلاش آن بجزمت بر انگیز لکشمین بجواب فرمود کہ اسے بانوسے
سر را وہ عصمت سواہی جملہ نشین سوادق عزت اینچنین خیالی محال و سنگے اشکال را بخاطر خاطر
راہ نباید داد کہ کسی درین عالم ایجاد دست تسلط و قساد بران قدسی نہاد نمی تواند کشاد۔
چون حکم بر آورد نمود نیاز محافظت شما امورم۔ پس بتقدیم ارشاد و تمیل امر فیض بنیاد مجبور
سعد و رم نسبتاً با حکام قضا بقبول اینی پذیرد سخت و بکلمات تلخی آمیز و سخنان درد انگیز اورا
بی اختیار ساخت لکشمین شنیدن بچو کلمات و لشکر بادی آرزوہ و خاطر سے اندرہ پا بجادہ
منزل مقصود نہاد۔ بر ہر قدم سے از فرط غم و یاس و از شدت غم و ہراس بر زمین می تپا
قصہ بعد رفتن لکشمین آن سرمایہ مساو و فتن یعنی را اولن از زمین بیرون آمد۔ و این
لوگ بوستان رعنائی را در عالم تنہائی یافتہ شکل بر ہمینی بید خوان خورد و پیش او ظاہر
ساخت آن عقیفہ روزگار تعظیم آن تہہ کرد و بتقدیم رسانیدہ تکریم تمام پیش خود حساب داد
را اولن چون از یاور ری طالع یاد رہ بہ قریب بساط آن سرمایہ نشاط جا بابت اخبار رفقا
و معالی خود کردہ باو گفت **لظم**

پہمی مال درین دشت خطرناک
پر سے رو پاشو غول بسیاران
ہزار اموسس این عمر تو از رام
نہ رنگین کوتوت نے زیب و زیور
نہ من چون رام تو طالع سیا ہم
چہ خناع باگد ساز سے جو اسنے
برستارت و ہم از حور زادان
بہ سخت گوہرین کن بادشاہے

کہ مہ بر آسمان زبید نہ پر خاک
ترا قصر ارم می شاید ایوان
نہ گل بر بسترت نے بادہ در جام
چو گل تاکے کنی از خسار بستر
بزرگترین شہر لنگا بادشاہم
بیاسے مہ بہ شہ کن مہربانے
کنیزانت وہم اختہ زادان
برو فرانت از مہ تا بہا سے

نسبتاً شنیدن این سخن و دشت از سخت بہم شد و گفت کہ ہرگز ہرگز بہ پیرامون این آرزو

مروید دست از زندگانی و نشانی جوائی مشو۔ زینا را این شکار بدست آوردند و این ہمائی دوست
 بدام تو در نیاید را و ان ازین جواب با صواب بر آشفته۔ و صورت اصلی خویش ظاہر
 ساختند۔ دست چرودے بر آن مخدره عصمت نمود و او را بہ ارا بہ خود نشانیدہ روان
 درین حال پر ختمال سیتا باولی پتھار و طاسے زار و نزار بانالہ و فغان از کوہ و بیابان
 می گذشت۔ و ہر برگ و بار و دشت و گسار را با نانت طلب میکرد و قتل

نالان عرش بر آہ سے سوخت	وزن مالہ او گیہا می سوخت
میرفت و سخن بسیار میکرد	وز ہر خبر خویش یاد میکرد
می تافت بنالہ رشتہ آہ	گر تاب شکنند رشتہ کوتاہ
پیوند نبود حسرت بادش	پیغام نبود حسرت بادش

درین حالت چٹا می نام کر کے کہ را و ان پیش قوت و توانائی او ہمیش از گیسے بنود حکمت
 را کردن سیتا جنگ آمد سو چند ان جنگ رستمانہ و تلاش مروانہ کرد کہ را و ان چشم
 رخمی عظیم یافت و گزندے تمام برداشت۔ بالآخر از نجر ہاسے جالستان و خدنگ ہاسے
 شہر نشان آن مرغ و قاشعار راکشہ بر خاک ہلاک انداخت۔ و این پری پیکر را با نیم جانے
 و خاطر پشیمانے در آغوش گرفتہ بہ لنگار سید دور بوستانی بہار آگین کہ تا نا ا نمود جی اوست
 برین بود آن دل گرفتہ را گرفتار بلا کرد ایند

و گرامن سیرام بجای قیام و نیافتن سیتا را در ان مقام و گریہ کردن بچوش و
 خروش تمام و روان شدن تپلاش آن ہمائی اوج خرام و طاقی شدن
 باشکریون و کشن بال و روانہ کردن ہنونت را تپلاش آن خورشید جمال رسیدن
 ہنونت در لنگا و بعد دیدن سیتا آتش زدن در شہر و لکشا و باز آمدن بحضور
 سیرام مع مشوہ جانفزا

آوردہ اند کہ چون کن فرما زو اسے فلک احتشام بعد از کشتن ما پچج ہمخان فتح و ظفر متوجہ مقام قیام
 شد در آغاسے راہ کشمن با او ملاقات نمود و احوال پتھاری سیتا و بے اختیاری خود ظاہر

فرمود۔ آئین والا حباب از سما سے حالت صورت معاملات دریافتہ باولے حزن و خاطر سے
 ٹھکین بالفاق برادر نیکو سپہ باضطراب تمام قدم بر راہ گذاشت۔ چون بمنزل رسید دید کہ بہار
 از چمن و شمع از انجمن بیرون رفتہ۔ و آن چمنکہ کوشش از دست برد و صحران بر باد گشتہ
 بشاہدہ انجال پر اختلال از غایت لال و کلال بر زمین افتاد۔ و سررشتہ صبر و شکیب از
 دست داوگاہی نعرہ ہائے جگر سوز۔ و نالہ ہائے غم اندوز بر کشیدے۔ و گاہی مضمون این ایات
 دلی خالی کردے لفظ

منزل آن بیت عاشق کش و عیار کجاست
 آتش کور کجا وعدہ دیدار کجاست
 عیش بے یار میانشو و یار کجاست

اے نسیم سحر آرا کہ یار کجاست
 شب تار است و رہ وادی زمین پریش
 بادہ و مطرب و گل جملہ میاست و سلی

پس باعالتی پریشان و خاطر سے حیران بہس آن شمع شبستان سرے بکوہ و بیابان نہاوند
 انا از یوسف گم گشتہ خویش جاسے نشانے نیافتند۔ تا ز قہر ز قہر در گوشہ صحرائے رسیدند و چٹالی را
 ہم گشتہ و بناک و خون آغشتہ دیدند۔ چون از چٹالی شنیدند کہ راون گرگے نمود و آن یوسف
 تقاراً بدزدی رہو۔ و بمنزل خود برگشتند و در فکر سر انجام کار نشستند و بعد چندے بہ ترک این
 مقام بد انجام بطرف کسکندہ رو نہاوند۔ در آن مملکت مال نام سیمونے بصد جاہ و جلال فرمانبری
 کردے۔ و از غایت قوت کوہ را گاہ پیدا شتے۔ اور اباسکر یون برادر کتیش نخل فقی رو دادہ
 تا از غایت بھری اور از مملکت خود اخراج دادہ بصورت سکر یون بہ رکھ موکھ نام
 کو ہے قیام داشتے و ہزاران ہزار ناکامی ایام زندگانی بسر آوردے۔ ہنوت نام پونے
 کہ بقوت توانائی و بوفور خسر و ودانائی در خدمت اورسانی داشت دوام گردان شان چہرہ
 طال او بودی و مرہمی بر خاطر خستہ اش نہا وے۔ و درین ہنگام خستہ فرجام کہ این ہر دو
 شا ہزادگان فلک آفتاب بقربت آن مقام رسیدند۔ سکر یون ہنوت را بخت اندر اک
 حال بخدمت ایشان فرستاد۔ چون از حسب و نسب و کوائف پر لقب آگہی یافت مقدم ایشان
 گرامی داشتند و جان را فدائے قدم ساخت۔ و بعرض برداشت۔ کہ برادر ناظر بان
 من مرا از دولت و مملکت اخراج دادہ و از تہ کاری زن مراد تعرف خود آوردہ۔ اگر
 نسیم توجہ و التفات بہ خدیش آید غیچہ مراد این نام را و پستگلی گراید۔ بہ جنب این صحبت شاہی
 عرض میدارم کہ ہم غاشیہ اطاعت بردوش گذارم و سیتار را تو عیگہ و نام تو نام مخصوص

و محبس نمود و بحضور فیض کجور در آرم باستماع این معروضات آن بماندار قوی صفات او را بزرید
 عنایت و عاطفت شاهای مطہن و تسلی فرمود و بچنگ ہدایت نمود تا سگر یون از یک دل
 ہزار دل گردید و بچنگ برادر متوجہ شد بال کسگر یون را پیش از مرغی بے پردہ بال تہی دست
 بغرور و نخوت تمام بچنگ برآمد و جنگہا سے سخت و زرمہا سے صعب کردہ از قوت خدا داد او را
 نہر محبت داد و در تہ وقت این شیریشہ شجاعت چنان تیرے بچھا از کمان خویش سردا و کہ
 بال ازان زخم جان ستان شکستہ بال گردیدہ بر خاک ہلاک افتاد و سگر یون بمحصول
 این فتح و ظفر جبین نیاز بر خاک راہش سو دواز ہر مو سے تن ستایش این والا جناب ادا
 نمود۔ بعد این واقعہ آن خدیو صوری و مضموی بر سر آن مسافر منزل عدم رسیدہ و بنویذ مغفرت
 اور امتسلی کردہ و وصایا سے چند ازوشنیدہ برگشت و سگر یون را ہزاران ہزار شوکت
 و شمت تمکن سر سلطنت ساختہ انکہ را بہ ولیعهدی او مقرر کرد۔ مقرر ان ایام بر شکار
 در رسید۔ آرتن موسم عشرت آگین و ہوا سے دلنشین خاطر خزین۔ بسا اند و کین شد۔ ہر قطرہ
 آب رحمتی کہ از ابر بچکید خاطر این دل گرفتہ چون ماہی بے آب بر خاک بیطبیہ و ہر پستی کہ از
 بوستان عشرت سے وزید ہچو خار سکیہ خاطر این وارفتہ سے خلید نظر

<p>ای پادشہ خوبان در و از غم تنہا سے مشتاقی و بھوری دور از تو چنانم کرد ہی درد تو ام درمان بر بستر ناکانے ساتی چمن گل را بے روی تو رنگے نیست</p>	<p>دل بے توجہ جان آمد وقت است کہ باز آئی کز دست بخواہد شد و اما ان شکیبائی وی یاد تو ام نونس در گوشہ تنہائی شبشاد خرامان کن تا باغ بسیارائی</p>
---	--

بالاخر این ایام بعد ہزار الام با تمام رسیدند۔ تا روز سے آن والا جناب عظمت امتساب
 از شدت اضطراب بجان آمدہ برادر خود را پیش سگر یون فرستاد و پیغام داد کہ اگر
 قدر عنایات شاہی نمودہ از اعانت ایفا سے وعدہ کردے خود را بسر منزل مراد رسانیدے
 والا در صورت اغراض از خیر جانتان و خدنگ شہر نشان کارت با تمام رسانم و دمار از
 روز کارت بر آرم سگر یون باستماع این غتاب مضحل و سراسیمہ گشتہ بنیابت بتیاب گردیدہ
 ہماندم ہمراہ این والا ششم بحضور فیض حضور رسیدہ بعض رسانید کہ تا حال با جماع افواج
 بھر امونج خود را مشغول میداشتم و از نظر ایام زستان سے ساختہ لہذا بھد کہ کارم دست نخواہد
 و بسیار سے میمانان کوہ پیکر و خرسالی شیر جگر کہ اکثر ایشان از تخم دیوان خود بخوار و غفرتیان بلا کردہ

کوشایش و فتح لنگا منحصر بر ایشان است و زطل رایت خود جمع آوردیم - حالا باوان سید و زمان
 حمید علم نهضت لفتح اعداء بر افران زنده و کوس نصرت و بهر وزی نبوازند صدها جانت لکام و فلک
 یار با و جهان آفرینیت مد و کار باد و پیش از آنکه موکب همایون ب حرکت آید چند میمونان را که
 بر قوت و توانائی سوئم و رسائی - ایشان اعتماد کلی داشتند ام تملاش مطلوب و بخت حسن محبوب
 روان دارم - آین شهنشاه خورشید بارگاه استماع معروضه آن هواخواه مطمئن و متسکلی
 گردیده - بعنایت خسروانی او را بنوختند و پایه قدرش بر افرانخت تا این دعا و عقیدت شعائر
 مقربان و شکیان خود را به تیغی سے آن خورشید روم و سیور روان و پشت - ایشان بهر کوه
 بیابان و بهر بانج و بوستان در رسیدند اما بوسه از ان نوکل گلشن رخساری نشیبه ند و بسر
 منزل مقصود و مقام مطلوب نرسیدند تا آنکه هبوط از غایت اخلاص ارادت بار این مهم
 بر ووشش همت خود گرفته مردانه دار و دین جاوید و شوار گدار قدم نهاد و عرض دریا سے شور
 ایک کام پیوده به لنگا رسید - و بسیار سے دیوان خود را که بجا نفلت حد و متعین بودند
 کشتی و بجاک و خون انداخته داخل شهر گردید - و در پاسخی که سیتا باد سے خزن و خاطر
 اند و کلین سے بود در رسیده بر سر درختی نشسته منتظر نصرت گردید - گویند که پیش از دو
 روز ز آچه اندر فرمانروا سے عالم ملکوت آن خدره عصمت را آگهی داده بود که ایام مفارقت
 جانان و مصائب درد آگیره هجران بیایان رسیده اند و هبوط قاصد آن شهنشاه دارین
 عاجل بقطع منازل و مستجیل به طے مراحل است بیست

همی به صبور باش خورشخ که عاقبت بد | این شام صبح گرد و دما این شب مسر شود

در صورت آن خدره عصمت و بانوب سے سر پرده عزت دل سے بے اختیار و خاطر سے بیقرار
 داشت - هر دم ناله با سے خزن بر اینکته و از لغزه با سے شور آگیره نمک بز غمهای بیدلان

بخیتی غزل

چو شلال آب روشن که در شنگان نما سے	چهرت خرابه ز کرد سداحت جدا سے
چه از ان بهار مناسے که تو خوشین بیانی	تو چه ار مناسے آر سے که بدوشان تری
شعب و روز و خیال سے و ندرت کجاسے	شده کی دولت بهر و می و بدست نام بهر
تو هر آن ستم که خوا سه بکنی که باوشانی	تو کشتد اگر چهل کند زیر دستمان

هبوط شهنشاه این عالی زار غمت بهر ار شد - فی القور از بالا سے در غمت فرود آمده

سر قدم گذاشت۔ و خاتم انگشت آن سلیمان بدست این بلقیس دوران در وادو آن حضرت
 تاب چون باین عظمت عظمی و موہبت کبر سے رسید۔ تو گویا مرده صد سالہ جائے تازہ یافت
 یا پیر سے نوہ سالہ جوانی از سر گرفت۔ دم ہم از حالے بجا بے ویکرمی شد و از فرط بہا
 بمضمون این ابیات رطب اللسان میگردد **لطف**

<p>مر جبا ہی پاک شتاقان بدہ پیغام دوست والدہ شہید است و ایم همچو بئیل در چین گردید دستم کشم و رویدہ همچون طوطیا میل من سوئے وصال و قصد اوسوی خرق</p>	<p>تا کنم جان از سر رغبت فدای تمام دوست طوطی طبعم ز شوق شکر و بادام دوست خاک راہی کان شرف گرد و از اقدام دوست ترک کام خود گرفتہ تا بر آید کام دوست</p>
---	---

آخر کار ہنوشت جملہ احوال از سرتاپا بمعرض بیان در آورده عرض نمود کہ سری را چہند
 با فوجے جرار و لشکر کے بشمار آمادہ کار گزار است عنقریب این ہمہ ایام آلام بیابان می کشند
 و دشمنان خونخوار و عفریتان زشت کردار طعمہ تیغ اجل سے شوند۔ بعد این معروضات ہنوشت
 مخص شد وقت رخصت آن عقیقہ دوران لعلی گران بہا از جہد شکمین خود بر کشا و این
 بد پینوش بخت آن دلریش بدست ہنوشت داد تا او باد لے شادان و خاطر سے فرحان
 کام رفتار کشا و در اثنا سے راہ بخاطرش رسید کہ مرادین طرق ہنغار لک کا آہن و نامہ و انہ
 باز رفتن چیلے از آئین شجاعت و مردانگی بعید است باید کہ دست بروی بر او نمانیم
 و از کار نامہ ہاسے خود یا و گار سے ناقیامت درین دیار بگذارم۔ بدین غمیت دست در باغ
 راہون آمد و درختان را از بیج وین بر کندہ بر خاک افکند۔ و ایوانات و کشا و منازل
 دلر بار بار ہم زدہ بنجاک برابر کرد۔ چون بہ راون نجر رسید پارہ لشکر کے تبارک او فرستاد
 ہنوشت ہمہ رکشتہ۔ بنجاک و خون انداخت۔ تا پسر خود را بنجاک فرستاد او ہم از دست
 او ہلاک گردیدہ بر زمین افتاد۔ بالآخر اندر حبیت پسر گلان خود را بانو دلک عفریتان خونخوار
 پر زخم پیکار گیل کرد جنگ عظیم زد و او۔ و زرمے سخت زد و آخر ہمہ عفریتان خیریت یافتند ہم
 از میدان بر تافتند۔ اندر حبیت پاسے ثبات و رسیدان ررم افشردہ کندہ کے کہ از بر ہما
 یا قتمہ بود بر گردن ہنوشت رہا کرد و را وقت ہنوشت از قایت تنظیم سر بر خط فرمان ہنارہ
 خود را گرفتار نمودہ بدست دشمن داد چون پیش راون بردند حکم پوزانیدن او در ۱۰
 فرمان بران بچیل حکم پر داختند و بر دوش پارچہ ہاسے بچید و شمار بچہ آتش در داوند

در آن وقت مہنوشت خود را از دست دشمن رہانیدہ مثل شعلہ برست و بر ایوانات و دربار و حضور
 و لشکر در رسیدہ تمامی لشکار آتش در داد و نقصانی بجد و شمار و خفتی بسیار بر او نرسائی
 مردانہ وار قدم بمراجعت گذاشت و در دریای شور آتش دم خود را سرد کرد و با فتح و غیرہ
 و ہفتان نصرت بہ روزی پیش سری را مچند رسیدہ فرود دیدار جانان و ارتقا سنے
 ازان مادہ تا بان بحضور آن شہنشاہ زمین و زمان رسانیدہ

کہ روز محنت و غم رو بہ کوتاہی آورد
 بدین نوید کہ با و عسکر گئی آورد
 چو باد عارض آن ماہ خمر گئی آورد

برید باد صبا شب آگهی آورد
 بہ نظر بان صبحی دریم جامہ چاک
 چہ ناگهان کہ رسید این دم بخر گئی ماہ

و ذکر روانہ شدن سری رام چندر باشکر کے جر از بخت نریم و سپکار و رسیدن
 بہ لشکر و جنگ کردن پاراون و فتح یافتن در آن روز گاہ مرد آزمان و محنت
 نمودن بسو کے اودم پارا در آن ہزاران ہزار شادمانی و جلوس فرمودن بر سر

سلطنت و جہاننامی

سخن سرایان شیرین سخن و نکتہ پردازان جاوون چین روایت کردہ اند کہ چون مہنوشت
 فرود جان فرا و نوید راحت افزا بسمع عالی رسانید ہما ن روز حکم نصرت اعلام نصرت
 نظام بطرف لشکر نافر گذرید بجز و صد و حکم اشرف و اعلا ہزاران ہزار میونان و لو کرد
 و خراسان خوشخوار بنقل رایت شاہی جمع آمدند و اطہار اطاعت و بندگی کردند تا این
 شہنشاہ زمین و زمان و فرزند ہفت آسمان بوقت سعید و آوان ہمید علم نصرت بر آتش

روان شد آفتاب شیر ز ہرہ
 بیہونان و خسروسان شد جان تنگ
 کہ لشکر را بود آرایش از پیل
 چنان چون پیر میون شد آفتاب
 گواہی و سرب چند اول بہ لشکر
 در گجراج و سکن میون چپ و راست

بجزم زرم در روز و سہرہ
 سیاہ آگینو شیر کے قوی جنگ
 ہر اول پیش بوج خاص او تیسل
 سنگد و گند باون شد برالتار
 قراول کیسی و مکہ عسکرم بہ
 شد خرمس و برادر جانب راست

<p>برای مصلحت ز آغاز و اجسام بدنبال سپید کج بود سردار سپاهی را شمار از حد فزون بود همه خصم تن آسانی بلا دوست پنگانے کج شک و ترسک حال غریوان نعره زن روئیند تن شیر</p>	<p>روان هونت وانگه چهره آرام که از میں مانده گان باشد خبر دار که پیل و شیر پیش او زبون بود همه چون گر گدن بر آخوان پوست پنگانے زمین و آسمان بال زودان خنجر از ناخن چو شمشیر</p>
---	---

چون بعد از منازج و مراحل بر دریا سے شور رسیدند۔ دریا بصورت برہمنے برآمدہ مقدم
والا اگر اسی داشت و براسے جسے برتن اجازتے داوہ اظہار اطاعت و عبودیت سخت
تا بیمار کے خراسان و میوتان جمع آمدہ فی الفور جس کے بران دریا سے زخار و مجہ سے
ناپسیدہ کنار برستند و بعد اتمام انیکار بجوش و خروش تمام از دریا عبور کر دند چون سواد
لنگا مخیم سادات دولت شد۔ سری را محند براسے وضع و عمل انگلہ را پیش را اول
برسالت فرستاد تا بہ نصائح و مواعظت آن گم گشتہ را برہ آرد و از جنگ و پیکار باز دارد
چنانچہ انگلہ پیش را اول رسیدہ بزبانے فصیح و بیانی بلخ آرد رسالت نمود اما آن صفت
باوہ بندار گوش بسع آن نداد و قدم بجادہ راستی نہ نهاد

انکہ خافل را نصیحت میکنید دیوانہ ایست
خواب غفلت برودہ را طبل در حیل فسانہ است
تا آنکہ انگلہ اظہار شجاعت و قوت کردہ و تاج از ترقی او گرفتہ بانج و نصرت با بجادہ صفت
نہاد و احوال بد اعمالی آن رشت خصال پیش این شہنشاہ بلند اقبال معروض داشت
انکون این قصہ را ہمین جا گذارشتہ بر سر حالات روان سے ایم کہ بعد مراجعت انگلہ آن
سر باوہ فتنہ و فساد و زہر اسے دانش نہاد و برادران فراست بنیاد را طلب داشتہ
شورت در میان نہاد و از ہر کس را سنے و متصوابے طلب ساخت خضار و دربار
بخوف آن نہ کار ہمہ بکوت ساقینہ را بکھن برادر خرد او از غایت در دستدی و
مشہاسے ہوشندی معروض داشت کہ در را سے ناقص این بندہ کو کمتر بر اسے زنی جنگ
کردن و خود را و تمامی ملکیت را در شویب انداختن بہتر نیست

<p>شہنشاہ را بر اسے عشق یکس ندن ترا چندین تہان اندر شہستان</p>	<p>چہ گیر می خون یک عالم بہ گردن چہ حرص است این چہ حرص است این</p>
--	--

که آوردی بدردی دیگر آرام
 بچندین زن چنانشکیمی احسن
 شدی زمین حرص نام اور زبشتی
 مراد سے کان ترا حاصل نگرود
 منوش آن می که ذوقش گرم کن بود
 کنون هم صلح باید کرد با آرام
 دیار از زندگانی دست بر شو سے

نداستی که دارد دانش دام
 زن معصومه را بفریبی احسن
 کنون بدرد هر آنچه آن تخم کشتی
 همان بهتر که گرد دل نگرود
 منوش آن در که بارش بکنند گوش
 فرستاون به پیش او دل آرام
 برگ نوشتن نشین و سنے جوی

که اول نشین این سخن همچو مار بر خود پیچید و بچکهن را بدلت و خواری تمام از پیش
 خود دور کرد آن مرد خدا بینی را از تاید بخت رسانید اشته مردانه از در بلیدر آمده
 خیل و چشم و مال و سنال را باها نجا گذاشته با اتفاق مصاحبان از موده کار و متمیان عقیدت
 شار بر شمائی بخت بیدار تمنای حضوری این شمشاه فلک اقتدار روان شد و بحضور
 فیض محو رسید به وسایل حاشیه نشینان بساط فیض مناط شرف زمین بوس حاصل نمود
 و به نوید عطای سلطنت لنگا شمول عواطف بادشاهی و محفوظات اتفاقات شاهنشاهی گوید
 آخر از طریقین قرار بر کار زار یافت و بهادران تیغ زن و دلاوران صفت شکن از جانبین
 بیدان جمع آمده هر یک از آن را بیت کار زار برافراشت کتظ

و در لشکر هم بر کشیدند کوس
 به تدبیر خون رنگین تا خستند
 بپرخش دو میدان و زان تنگ جا
 سنگ خدنگ از کین کسان
 کند آرد با سلسل شکنج
 روار و در آبد بگردان مرد
 زمین گفته از یکدگر بر درید
 ز بس گرد ز تارک و ترک وزین
 چنان گرم گشت آتش کار زار
 جگر تاب نشد نرسد با سکه بلند

چو شطرنجی از علاج داز اینواس
 بهم تیغ و را بیت بر افراختند
 نشروند چون کوه پولاد پاسے
 نیا سود بر یک زمین یک زمان
 دهن باز کرده تبار راج گنج
 هزاره ز در آمد بگردان کرد
 سرافیل صور قیامت و سید
 زمین آسمان آسمان شد زمین
 که از نعل اسپان بر آمد شرار
 کلو گیر شد حلقه با سکه بلند

نبارست کس گردن افراختن	لبس تیغ در گردن انداختن
نجات از جهان خمیر برون زود	مشق علم جامه و زخون زود

تقصیر بعد کارزار بسیار و گداز بسیار شکست با لشکر را اولن افتاد و تمامی فرزندان گرامی
 به پهلوانان ناسی مرتبه بمرتبه جنگ کرده بقتل رسیدند بالاخر روان با جوش و خروش
 تمام بمیدان آمده هنگامه رزم و پیکار برآراست و انواع علوم و فنون جنگ بکار برده جنگ
 رستمی ظاهر ساخت - آخر از دست این خدیو زمین و زمان و خداوند هر دو جهان
 بر خاک هلاک افتاد - و از رکت دست مبارک از عالم فانی بهشت جاودانی رسانفت
 تیسر فتح و ظفر بر ایات عالیات وزید - و زمانه باد که خورس در جام کشید - غنظم

بشادی رخ گل بیخ غم ز دل بر کن	بهار گل طرب انگیز گشت و قوبه شکن
ز خود برون شد و بز خود ورید پیراهن	رسید باد صبا غنچه در هوا و ارس
بر اسکی وصل گل آمد برون ز بست حزن	صفیر بلبل شوریده و نظیر هزار

هماندم مقربان بساط دولت و حاشیه نشینان سر سلطنت چون برق و باد و دیده آن
 بود چو نشین جمله عزت و مندره سر اوق عصمت را هزاران هزار جاو و جلال پیش این هم
 امج اقبال در آوروند - چون نظر این تازیلب وادی تنها با آن سر خسته عفت و صبا
 دو چار شد بر قی بر خرمین بفر افتاد و سر رشته اختیار و عثمان استقلال از دست شد نظر

دل از انتظار خوین وین ارا سید خندان	چه خوش است بوی عشق از نفس نیاز مند
که خلاص سبے تو بند است و نیات بی تو ندان	اگر از کند عشقت بروم کجا گر زخم
دل عار خانه برونند و قرار هوشمند ان	نظری مبلح کردند و هزار خون مطلق
که قیامت است چندین سخن از دوان سخن	نفسه بیا و بنشین سخنم بگو و بشنود

اما بنابر آن که چندین مدت اتفاق قیام - آن گل اندام در دولت کرده را اولن افتاد
 و این معنی موجب بدگمانی خلایق بود - این شهنشاه گایه اتفاق با وجود التهاب نوایر اشتیاق
 بد از طرف توحی نفر مو لفظ

بصد جان گر چه عاشق بود مشتاق	بمدیده رو سے آن خورشید آفاق
دلش ز کارگر شد تیغ غیرت	سرا پا گشت غرق کعبه حریت
نذر وی آنکه از پیش بر آمد	نه تابی آنکه بر بسته نشاند

اشکش در امید و بیم است او	ز شرم خلق غمیت یافت ادا
<p>مقارن اینحال راجه اندر فرناز و اسے عالم حکومت یا جمیع ملائکہ بخت ادا سے مراسم شہنیت آمد و او دست و شاه مانی و اودہ مراسم مبارکبادی تقدیم رسانیدہ چون صورت واقعہ سیتا چنین دید با اتفاق جمیع ملائکہ بر عصمت و عفت آن مکرمہ تمہایا و کردہ اما ان خدیوہ و معنوی بر آن اکتفا نکرده بخت رعایت مراسم ظاہری امر فرمود کہ سہ بار آن مخدومہ ز اور آتش اندازند۔ اگر جان سلامت بر و جانش بر چشم است۔ و اگر آیت یافت بسزای اعمال خود رسید۔ تا آن عفت تاب عصمت تباب بجز رشیدن این فرمان واجباً و عافاً سہ بار خود را در آتش انداخت و سپہر جان سلامت بر و نظر</p>	
<p>برون آمد سلامت آن سخن بر برآمد ز آتش آب زندگانی جان بر عصمت او آفرین کرد نشاط دل ز پیشانی برون تافت</p>	<p>برنگ شعله ز آتش سرخ رو تر گرو بزو از پری در پاک جانی دل عاشق فدا سے عقل و دین کرد تو گوئی جم گمین گم شدہ یافت</p>
<p>بعد تمام اینکارہ بجمعیتش زار بر سر سلطنت لشکا نشانیہ با اتفاق سیتا و برادر با وف رو بطرف وطن نهاد و بد فاعلہ و د فرنگے از وطن فرود آمدہ خبر بشہر فرستاد۔ چون این شہرہ جان فراسموج سمع ساکنان او و گر وید جائے تازه بقالب اندر رسیدہ نظر</p>	
<p>با کہ رایت شاه فلک کلاه رسید جمال بخت ز روی خضر نقاب انداخت سپہر و در غمیش اکنون زند کہ ماه آمد</p>	<p>نوید شمع و بشارت بھر و ماہ رسید کمال عدل بتر بار و او خواه رسید جهان بکام دل اکنون رسد کہ شاه آمد</p>
<p>بچہرند و شتر کھن برادران گرامی نهاد و وزیر اسے دانش نیاد و جمع سرداران و کشان باستقبال آزند۔ چون نظر بر جمال جان آرا سے رین کشور کشا سے گیتی آرا سے در قفا و عزیز از نهاد ایشان بر قامت و ہر یکے نشاطے تازه و ایناسطے سبے اندازہ دریافت شام امید جانیان بجمع مراد رسیدہ و چراغ آزر و سے عالمیان بکاشانہ امید روشن گردیدہ بچہرند و شتر کھن سر بر قدم شہنیت لزوم نهادہ و در پا و در پا و اسے اشک شار گردیدہ و دیگر سپہ داران و سپہ کشان در جہ بدر جہ مراتب براتشہد شرف زمین بوس در یافتہ سعادت ابدی آمد و خند۔ این خداوند عدو بند کشور کشا ہر یکے بقدر مراتب</p>	

در جات همزبالی فرموده و به کلمات پریش و التفات اظهار همزبانی فرموده - من بعد
 بنزاران هزار شوکت و شمت باو نشا ہے و فرشا ہنشا ہے و داخل شہر گردیدہ - وزارت
 تہ و ماوران حاصل نموده بساعتی سعید و آدائے حمید بر سر سلطنت پاکداشت - بعد
 کویں شادمانے و کامر اسنے از بہ طرف بلند شد - و آدائے خوشدلی و مسرت از آسمان
 در گذشت - بہر طرفی بساط نشاط و ایسا گسترود - و بہر جا کے بخشی از شادمانیہا بر آید
 روز و دم امور مملکت و تمام سلطنت بہ بر اوران گرامے نهاد و وزیر را کے خود بیت نبیا و و
 تہ و بیان عقیدت کیش و خدائے گدازان خیر اندیش تقسیم فرمودہ بہر یکے منصب و جاہی و او
 در کے و در گاہے بر اسکے ایشان بر افراخت - خرمین خرمین ز سرخ و سفید بدامن اہل
 روزگار رخت - و دامن و اسن جواہر آبدار و لالی شاہوار بہ حاجت مندان و ساندان
 یکطرفت زر و از یکطرف گہ میر رخت - گہر طبق طبق و زر بر سر رخت بہ بعد اتمام این جشن
 مسرت سوی امور سلطنت و مملکت توہمی فرمود - و القدر نیکوئی بخلق خود کرد صدای اجنت
 و آفرین از سبحان بلا واسطے بلند گردید - و عالمی و رمدامن و امان جاگزید -

بعد و دا و زلسان تند کہ باید	بد لطف و خاص صد چندان کہ شاید
رعایا را چنان سیداشت خورند	کہ ماور بر بندار و تاز سہ زند
سپاہی را بر اور خواندہ بخواند	فزون از بہر کس لطف میراند
چنان خوش و داشت جان ہر راو	کہ صد بار از پدر شد مہربان تر
بخوشان چون تباش لطف او بیش	کہ ہر بیگاہ تابد اشتہے خویش

و اتان اخرج سینما از مشکوی خلافت بچہ اسرا پاہشت واپس آمدن
 از ان مقام خدمت بر او فلک و چشم و پیکاری آن گل ندام از شدت
 غم و آلام نظم

نظم نخست ز فریدہ نوحان و بہ	کز خواندہ طہر از سر ورق و اتان و بہ
فریاد از ان پہر کہ بر خواند اشتہی	لغون جسگر تان خوش نیسان و بہ
زین بخت و زو واد کہ ہر روز ان	داوستم بہ شعلگی سنا کہ ان و بہ

پہر شب بصورتِ دگر این دیو بہت سیر

ترحمت بہ فروراہ درین بہت خوان

مخصوصاً از شنید این معانی و مطلوب از شبیہ این سیالی آنکہ چون این بادشاہ خورشید کلام
از نجات و دولت گوئے کامرانی ز بود۔ دور ایوان عشرت و شبستان سرت بر آسود۔ فلک
ایمان بین باز بر سر نیزنگے آمد و زمانہ جفا کوش باز سر آغاز بازی نمود۔ گوئید کہ شبیہ این
بادشاہ حقیقت کیش بایگانہ ولرباسے خویش مشغول عیش و نشاط بود۔ جب ہم رقیق لالہ گون
عشرت پیالی می نمود در عین نشاط و هنگام اختلاط آن گل اندام معروض داشت کہ چون ایام
وضع حمل مرا زویک رسیدہ۔ و خورشید مراد از مطلع امید بر رسیدہ۔ پنجاہم کہ چندین ایام
بخدمت عابدان عالی مقام بسر آرم۔ و حصول این مطلوب سررشتہ مراد بکف گذارم۔
آن دانا سے روزنہانی و واقف سر نہانی انگشت اقبال بر دیدہ گذارشتہ آن شب را
بعیش و نشاط بسر آورد۔ و روز دوم بجلوت نشستہ از صا جہان و ساز و آہن تکتہ پرواز
چنین فرمود کہ شما ہر یکے خیر اندیش این دولت و از فدویان عقیدت کیش این ملک است
بودہ اید باید کہ در حق ما نسبت حالات گذشتہ سخن یا جبرائیلے گوش ہوش شنیدہ شدہ
از صدق دل معروض گذارش در آرید و سخنے ناگفتہ نگذارید۔ ہمہ از این دولت متعلق لفظ
معروض داشتند کہ جمہور نام و حواض و عوام بہ صفات شاہی و محامد فوات شاہنشاہ ہے
رطب اللسان و عذب البیان اند۔ و ہر کس ذکر کار نامہ با سے حضور فیض گنجور زبان
دہشتہ ہر دم مویلت و عا کے دولت ابد مدت می باشد۔ آئین جواب با صواب خاطر آن
والا اجاب متکی نشد تا آنکہ بجانب چھدر افسر جاسوسان مخاطب شدہ اظہار مافی الضمیر فرمود
او از غایت خام کارے و سفاہت و نادانی معروض داشت۔ کہ وحی شب از رہگذر سے
گذر سے داشتہ تابر خانہ گاؤر سے رسیدم و دیدم کہ شوہر ش با زن خود در جنگ و جدال
است دیدنیان با او گرم مقال کہ چون در عیبت من از خانہ قدم بیرون گذارشتہ و در خانہ
اغیار شتافتی حال ترا پیش من را ہے و جائے نیت۔ لفظ

چو بہاوسے قدم از خانہ بیرون
بجز و نہر حسابا کہ پنجاہ ہے بے نام
بیرون تا ناید از ناموس نام
کہ آن بجزت و نادان دگر بار

ترا در خانہ ام جائیست اکنون
شوے کشتہ اگر بیرون ز نے دم
کہ نے بے غیرت و رسوا چو نام
دوان از حشاہ دیوسے نکوٹا را

بخواند برود آنرا بعد شش ماه چرا بر سر نه کار فرمود	بوسے نشست خوش حسب دلخواہ نه آخر در جهان تو زبان بود
---	--

چون این سخن شنیدم او را نظری و تا ویب کرده برگشتم سر می را چنگ در بشنیدن
این حال سراپا اختلال از غیرت و انفعال آب آب شد - هماندم برادران خود را طلب
نموده انگشتان این را از نموده با ایشان فرمود که چون از معامله سیتا شک بدنا من
بر آگینه احوال من رسیده و در میان ظالمین کارم بر سوا لی کشیده بهتر است که او را از
شبتان فرحت آگیز به بیابان بلاخیز و راند از زید و بعد از آن نامش بر زبان نیارند

ببر اندر بیابانش از حیا غزال مشک را کن طعمه شیر	را مان در و دوش بصر که از دیدار او گشته بجان سیر
--	---

هر سه برادران شنیدن این سخن سراپا سخن نهایت کدر گردیدند - و کوه معقول مقصود
آن محذوم و مده جهان بر آن شنشاه زمین و زمان ظا هر فرمودند اما آن شنشاه غیرت نهاد
اصلا ترک این غیرت رضی شد تا آنکه لشمن پرمیل فرمان واجب الاذمان پیش سیتا
رفته عرض داشت که چون شما زیارت ما به دعای بدان استعاضه کرده بودید
حالا اجازه بر اے شما حاصل کرده ام باید که همراه من بیایید و از صحبت این جماعه بهره
فیض ربانید سیتا غافل از نیرنگی زمانه سوزنا با دلے شاد و خاطر سے آزاد همراه آن گشته
نهاد روان شد چون بچو اے زخار و دشتی سراپا خار خار در رسید لشمن از غایت غم
و اندوه بیطانت شده آغاز گریه نمود - سیتا همیشه در این حالات حیرت انرا در نظر اب
شد که باعث این گریه چیست و موجب درد و آزار او کیست لشمن احوال بد گمانے
برادر و الا مقام و حکم احسن آن گل اندام هزاران هزار در و الا مبر و ظا هر سه

چو سیتا شد آگه ازین با خبر خوشش بیکبار شد منتشر بچهرن چنین گفت کای کار مدام چه واقع شد از من گناه مرا بکنه کرد اول خیال کنون دست برداشت ازین چرا	ز بطافتنه کرد کم دست و پا تو گوئی نماندش ز هستی خبر ترا در جهان نیکوئی یاد یار که شد رام بر من چنین کینه خواه که آورد با خود بسے کمال که بگذاشت تنها بدشت بلا
---	--

زن خویش را بیچ فوج هر چنین
 به لنگا چو بودم اسیر الم
 کنون در بیابان وحشت فزا
 بیایم چه باشم ندایم چه چیز
 بپرستند از من ریاضت کشان
 چرا آرام بگذاشت اینجا ترا
 بفرما که آتش چه گویم جواب
 ازین عطفه بر ساحل آب گنگ
 و هم جان خود بیدنگ این زبان
 جسم پس از مردنم نسل تمام
 تو اکنون از اینجا برو پیش او

گذارد و بخواسته آفت تسدین
 بیجیکین بمن داشت بذل و کرم
 بگو تا که تنها بنامم کجا
 رمی فکر من کن ز رو سگ تمیز
 که بار سه چه شد از تو زشت عیان
 به تنهایی و بی کسی و بلا
 چه گیرم ز خود از بدی با عصاب
 سر خود زدن لازم آمد بنگ
 که بر من بود وقت تنگ این زبان
 شود منقطع همچو جسم تمام
 که با من ترا نیست صلت کوه

کاشکین به از شنیدن این کلام حالت بجزن انجامید و نوبت بر جان و کار دیر آتخوان رسید
 تا چار بر خاطر سپه اختیار جبر کرده بادی نشنند و خاطر سه در و مند قدم بر مراجعت گذاشت بر
 هر قدمی سمری جنگ زدوی - و بهر گامی جامه بر تن درید سکه - تا باین حال کثیر الاقتلال بدار الحکمت
 اچو و بیار سپه و بسجود و قدم بر او رگرمی شرف گردید - و چون بعرض احوال پرداخت خاطر
 آن والا تبار را زیاده از خود ببقیارسافت نظر

تر باین نامه مدار و سر بیان فراق
 کنون چه چاره که در بگریم گریه
 چگونه و خوسه و صلت کنم بجان زنده
 بسبب نماند که کشتی عمر خرقه شود

و گرنه شج و هم بانو داستان فراق
 فدا و زورق صبرم نه با و بان فراق
 تم و کیل قضا و ولم صفایان فراق
 ز موج شوق تو در کبر بگردان فراق

و که آمدن بالیک زاهد نزد سیتا و برون سیتا را بعد گاه خویش با عزت تمام
 و پیدا شدن او و کس فرزندان سیرام از بطن آن گل اندام و جگه اسمید
 کردن سیرام و رسیدن بالیک با او کس در مقام و شناختن سیرام فرزندان

خود را طلب نمودن ستم را و فرو رفتن ستم از زمین و انجام کار این پادشاه

زمان فرسایش

گویند که چون گشتم آن محذره بصحت را در آن دشت با نغمه و محرابه است آفت آنگیز بگذشت و فرو باد سینه بر نشان و خاطر می جیران قدم بر جاوه که مراجعت نمود و بیعتی که این آواراه دشت بکسی را پیش آمد و حاصلش که برین گشته و زوی ناگامی بگذشت نه خامه را بار ای تحریر است و نه ز پای را با نشت تفریط نظر

روان شد کوه را کالی به و او که
ز آتش دریا بان آتش آفتاب
گرفته خوار گشتش آب دیده
شکر خند از و بانس دور بانده
دل قبول خون شد در و بانس

دل او بود وقت نام اوست
ز سوز دل بهر جا کرد فریاد
چو آید پیش از سر مه رسیده
گر شد زبان شکر و میوه بانده
شکسته رنگ سرخی لبانش

از اتفاقات هم در آن زمان که با ملک نام زام که در خرق عادات و کثرت عبادات
شور آفتاب بود و پیش از ظهور سرخی را چرخد و اتفاقات آن قدسی صفات و بزبان
سنگرت برشته نظم و کشیده و بود نوای کوه و نوای و صدای فریاد و بیقراری این کوه
حرم خلافت جهاندار می بسج خود را ساینده با دلس بیقرار و در خاطر که چه اختیار بجز رسید
و آن بصورت نهاد را با طفت و شفقت تمام بجا و تنهایی خود آورده مسلمانی برای او مقرر نمود
و تمامی زن های مردمان و متقدمان خود را بخدمت آن کرم متعین ساخته به ایت با طاعت
و فرمان برداری نمود تا آنکه بعد از ایام معینه وقت وضع حمل در رسید و دو طفل نوا از آن
خسته شیم بود و آمدند ز راه یکی را گو دیگری را کس نام نهاد و پیر پرورش را پر ناخت ایشان
خدمت بر جاوه می گذشت تا آنکه رفته رفته از عهد رصاعت بمرکز بیعت رسیدند و از شخص
تعلیم تربیت زاهد و راندک زمانی بیعلوم گوناگون و نمودن بو قلمون بهره وانی بود و در
تقارن انجالی این پادشاه خورشید کلاه و شاه پادشاه فلک بارگاه سرخی را چرخد متوجه
بگت امید شمره پلاطین نامدار و فرزند آن عظمت شمار و برین در با جمیع آمدند ز راه
پادشاه - گو و کس را همراه گرفته در آن بزم جمعی در رسید و خواندن را با این که

از پیشتر با ایشان تعلیم داده بود - امر فرمود تا این هر دو برادران با او از سر خوش و لهجه
 و کفش بخوانند آن مصروف شدند و هر یک را اول داده خوش ادائی خود کردند تا فرست
 زفته خبر به سر می راهی رسید در رسید شوق تمام ایشان طلب داشتند مشرف به ملازمت خود کرده
 قصه خود را از زبان ایشان شنید تا بهمان حالت شناخت که این هر دو فرزندان او نیا
 باغوش با طفت جا داد و در یا وریا اشک از دیده ریخته بد ریافت حال سینه پر محبت
 چون معلوم شد که سینه بقید حیات است و ریای محبت بچش آمد و بدیدار جمال جانان و
 نظاره روی آن باو تا بان مشتاق گردید و باعضای آن کحل رخسار زمان داد هر چند که
 آن مخدوم عصمت را نمی بجهنوری نبود اما از نصیحت زاهدان و پیران چون بهانه چمن شمع با چمن در راه
 چون نظر این گشته هیچ اشک از نگاه آن گنگدار و در چار شد از فرط شوق و تناسل آن اختیار
 بدست نماند و رشته شکیب از دست افتاد و از جلوت بکرت نشسته و در سایه شگایت

حکایت باز کرد و نیز

<p>منم گفت ای دل آزار و جفا کش نکو بودی دل آزاری نمودن چه چه بود آن بلی سبب رنجاندن دل</p>	<p>چه محنت با کردید از تو دل ریش به شوقی این همه خوار سسک نمودن بفرم تا چه نام او را نهند</p>
<p>بجواب آن این کلام آن سخن شنید و اعتراف اظهار ندامت کرده باو گفت که از فرقت و تنگ که مردان را از آن گزیر نیست - وقوع این واقعات گردید و هنوز هم بسبب و بلا این فرزندان خاطر از بدگمانی بر نیاموده - شنیدن این سخن بلکه آنکه تا از فرقت افتاد و خاطرش از فرط غم و اندوه غم شده</p>	

<p>تینه در بر خندید آن شکر خسته چکوبید با چنین بتان کس اندر از آن نعت که میگردی دل ریش فرشته آدمی دیو و پری ترا گواه خود کرد آرام و دیگر بار که تا سازد زمین از هر دو باره</p>	<p>کشتا و از قفس تو پیر ز بان بنده فلک شد باره چون دوزخ تو گد شد آتش خوش گواه این دل ریش قسم کردند به سحر عصمت یار همان بستر که تا طمسوی دادار سوم در و سکه ز تو گیرم کنار</p>
---	---

بجهنم و این سخن شکم زمین رو پار دگر دید - و آن گوهر شاهوار و پادشاه به شرح چنانکه رسید

<p>پری زاوی پری پیکر پدی وار چہ تن روح گشت آن جو ہر پاک اگر شخص زمین لب کشند سے فرود</p>	<p>ریش ویدہ خاکب شد بہ کیا رہ بہ نقل روح شد وریکر خاک کہ آب زندگانی را نسر و بود</p>
<p>بشاہدہ این واقعہ عبرت اتما و سوانح شگفت افزا آن والا جناب غرق گرداب غم و الما گردید و از غایت بیجا بی جا مد رتن و رید۔ من بعد در غضب و جلال آمدہ و بر عظمت و قدرت توحش نظر انداختہ خواست کہ از خدنگ ہائے شررا نکلن و شیرا سے آتش زن سطح خاک بر ہم زند و جو زمین را تہ و بالا کند بالیک دست آن والا جناب بگرتت و عرض نمود نظر</p>	
<p>کہ می دانی نہ این جرم زمین بود مکن کاری چنین کز این چنین کار بزرش یک جهان وارند آرام</p>	<p>فضای آسمانی این چنین بود تلف گردند مخلوقات بسیار شو و خون شان و بال گردان تمام</p>
<p>ازین نصائح و لیدیر آن والا جناب ترک ارادہ خود فرمود و بر جاوہ صبر و رضا خراش نمود۔ و تہر تو عک و داشت و توانست یک راضم ساختہ باولی آرزوہ و خاطر کے پڑم و ہ تکر ترک طلاق کو جو فرمود۔ چون عمر این شہنشاہ کجالت شمار بہ یازوہ ہزار سال رسید روزی کال بخت ملازمت این شہنشاہ بلند اقبال حاضر شدہ معروض داشت کہ چوایم چیزی از سخنان را از با آن والا جناب عرض دارم بشرطیکہ دران خلوت کسی را راہ نباشد و اگر اجائتا کسی دران مقام قدم گذارد قتل و را یہ این باو شاہ والا جاہ باجا بت معروضات او خلوت کرد و لکشمین را بدربانی بنشانہ و باکالی ننھنا آغاز کرد ہمدین اشنا و در پاسا نام زاہد سے کہ آثار جلالت و عظمت از نقش جنبش پیدا و شعاع نور عبادت از چہرہ پد نور او ہویدا بود بخت ملازمت این خداوند زمین و زمان و رسید لکشمین بہانعت پیش آمد زاہد و غضب آوردہ گفت کہ اگر مدبر فتن اندرون اجازت نمیدہی بہ عا سے بد تمامی خانوادہ شمارا زیر ذر یکم لکشمین از شرم و غضب او ترسیدہ فی الفور اندون حرم سرا سے خلافت رفت و ازین وق خبر و او سرکی را چہنہر زاہد را بہ طلبیدہ و باغزار و اکرام تمام او را دید بعد رفتن او کال بعرض رسایند کہ چون از لکشمین خلافت عہد بطور رسید و در عین خلوت موجود گردید حال واجب القتل است آن والا جناب از شہسٹ شورت فرمود او سچا سے قتل با خراج بلد فرمان داد لکشمین از غایت فرمان پذیر می تن بدان در داوہ سے الفور سر بقند و م</p>	

برادر محمد دم گد شہت و از انجا با ولی شادمان و خاطر می فرکان بیرون آمدہ بر دریا کسر جو رسیدہ توینج
 حیات نمود و در صورت سر را چنگل تا با غارت برادر بجان برابر نہ آورده و ترک سلطنت و علائق کردہ
 با اتفاق پھر تھہ و شتر کھن قدم در راه سفر آنگھان نمود و تمامی متوطنان شہر اچو و حیا از امانی و
 موالی و از اعالی و ادالی تبرک بقینہ زندگانی ہمراہ آن ستیاج عالم لا مکانی روان شدنہ این با و شاہ
 کوین و شاہ شاہ دارین با اتفاق ایشان آہستہ آہستہ از کنار دریا سے سحر جو میرفت تا ہمہ
 تن نور شد و وقتاً از زمین بر آسمان صعود نمود و پھر تھہ و شتر کھن نیز پیروی آن والا جناب
 قمری و دواع عالم فنا نمود و تمامی ساکنان اچو و حیا از صغیر و کبیر و بزرگان و پیران عالم گمانے
 بیاطم جاو والی شہان قدر بود این واقعات امر سلطنت بر راجہ کس قرار یافت تا دوازده
 کس حسب تفصیل ذیل از نسل او با مر قمری نامہ ہی پرور خاند

نمبر	نام راجہ	دولت	کیفیت	نمبر	نام راجہ	ولادت	کیفیت
۱	راجہ براد چندا	راجہ سرتھہ		۹	راجہ بوندریک	راجہ کدو	
۲	راجہ کشن	راجہ پیرا چندا		۱۰	راجہ ویو کک	راجہ بوندریک	
۳	راجہ چوئدار	راجہ کشن		۱۱	راجہ کسل	راجہ ویو کک	
۴	راجہ بودو	راجہ چوئدار		۱۲	سمری ناگھ	راجہ کسل	
۵	راجہ اشک	راجہ بودو		۱۳	راجہ کن	راجہ سمری ناگھ	
۶	راجہ وہراک	راجہ اشک					
۷	راجہ اہت	راجہ وہراک					
۸	راجہ کدو	راجہ اہت					

نسل بعد امر سلطنت ازین خانوادہ اور پیران اورت و بدیگر خاندان رسید کہ جائزہ تسلط و تربیت
 در تاریخہ کے ہند کے یافتہ نمی شود و بنا بر این از ان در گذشتہ تذکرہ حوالہ مستند غنیر نامہ سہ
 فقراتہ ایانہ اصنام گرا چہ ایش از لواجہ سوارت خانہ پیران اٹھک و ایش نامہ سوارت
 سلطان عالم کدو راجہ از شاہ بار شاہ است سے پر دوازده

وزیر فرمایان او و بعد که بر وزارت شایان و بی متراد بود با حکومت بر چند
 نوکر حکومت کوآب برهان الملک سید سعادتخان بهادر به باور جنگ
 نواب سعادتخان برهان الملک در اجداد حال مجاہدین نام داشت پدرش مرزا نصیر از اولاد امام موسی کاظم
 بود و عهد بهادر شاه بن اورنگ زیب عالمگیر ولایت بہند آمد و بہ سرکار نواب سرکیند خان صوبہ وار
 بجات بخدمت میر منزلی ملازم گردید و در نواب بجای انتہای الویہ نصرت نمود از اتفاقات خیمہ و در
 باہر نصاب شد و شبانہ روز شدت بارش آنقدر دستہ ہم داد کہ نواب ہمہ شب بکالت غریبہ و کینج رختہ بود
 چون شاہ صبح سرازیر بکعبہ مغرب بر آورد و نواب مغزی ایہ سعادتخان را طلبید شکایت شبانہ نماز و آثار
 غریبہ ظاہر ساخت نواب سعادتخان ازین ترشروئی کبک شدہ چو ابی مقبول در برابر آن او نمود خواب گفت کہ شما
 مزاج ہفت ہزار سے دارید مشکل است کہ صحبت ما و شما درست نشیند سعادتخان سلام کرد و گفت
 کہ زبان مبارک را بشارت غیبی میدانم میروم تا بمنتصب ہفتہ ہزاری نخواہم رسید و نخواہم نمود هماندم
 بر ہوشی بخت بیدار و دستگیری بہت استوار غربت و غربت اختیار فرمود و بعد قطع منازل
 و فراہل بدار الملکانت در پی رسید و رفتہ رفتہ بارہ اجہ زمین چند دیوان عبد اللہ حسان
 قطب الملک وزیر فرخ سیر طرح تالف و تعارف انگذ و از قدر دانستہ و مردم شناسی او حکومت
 ہندون بیاند حاصل نمود تے سہر حکومت دران سرزمین بچولان در آورد و بنگامیکہ حضرت
 میر شاہ متکین بر سلطنت شدند و امیر الامرا حسین علی خان برادر عبد اللہ خان قطب
 الملک باہمارا عتاد والد و محمد امین خان از دست حیدر علی خان کشتہ گردید و حضرت خان
 ہمیشہ زادہ امیر الامرا با فوج کثیر و جمعیت ساوات بارہہ بر حضرت بادشاہ پورش نمود و در آنوقت
 سعادتخان با پنہزار سوار خنجر کہ از خود را بموکب سلطانی رسانیدہ ترودات نمایان بجا آورد
 بظہور اینجست شایستہ و اینکار بایستہ از پیشکاہ حضرت بادشاہ ب خطاب سعادتخان بہادر مخاطب
 گردید و بعد چند سے بصوبہ دار سے اکبر آبا و اقیانیا نانت مقارن اینحال کیفیت بد نظمی صوبہ او و
 مروض خاکخان پایہ سیر خلافت گردید آنحضرت در غیر اینجست سعادت خان بہادر را بہست
 بصوبہ دار بجا آورد و در ایشیا ز بخشیدہ سعادت خان با فوج ہزار و سپاہ خنجر گذارہ او و
 شیخ زادہ ہا سے گفتو کہ نوکر وہ بغاوت و شرارت بودند و سر آمد ایشان شیخ مجاہد الدین احمد خان
 بود ہمان مسلک ویرنہ اختیار کردند و من بپرگشتہ و طغیان سپردند سعادتخان از روانائی و ہوشی

دو روز

عثمان خاطر بدست منظر ارباب سپیده و نغمه و غضب و در پیامده بیرون شهر خیمه زد و استقامت نظر
 و اکانت بدل توجه فرمود و با شیخ زاده طایف دوستی افکند و از غایت شفقت و ملاحظت ایشانرا
 به نام خود آورد و عوف و هراس و اندیشه و سواش از دلها که ایشانرا کمال ساخت از آنکه
 به بماند و عوفت همه بار اطلب فرموده وقت فرصت غنیمت شمرده یکبار از هم گذرا پند و حسا گیر
 و طائف و اموال در اجناس ایشانرا با تمام ضبط فرمود به صورت این ولایت از حسن و عاشاک
 وقتیکه پاک گردید و صورت ان نظام شایسته جلوه ظهور گرفت و راز منه سواش خراج این ولایت
 پیش از هفتاد و نیک رفیقه بود سعادت خان و رسال اول یک روز نیت یک روز پیوسته از هر
 دو رسال دوم و سوم جمع و در هر روز پیوسته خود بنظر این خدمت بخطاب نواب برهان الملک
 معزز گردید و پایتقدیرش بچرخ برین رسید و رسال یکبار در یکمید و چهل و هشتت بجزی باقی ماند
 یسر بالاجی بشو تا تهر پیشوا که در کون جمعیت ششاد هزار سوار کجاست و صولتی زود چو تکه که از عهد او رنگ سب
 عالمگر در تمام هند و سستان تلاء و حق و نسکلی متفرقه بود و تهر جده علی شدر و زیکه در در الحلافت میسر
 کاکا بحال کثرت و اینوه بود رسیده دست قتل و تاراج بر رعایا که در الحلافت دراز نمود
 سکناسه نهلی که از دلی در تهمد این و اوان نیمه بر عهد بنظر این معامله بهاسه و هو سه
 انسا و ندر حضرت بادشاه را با در جرم و چو کی سبزه که از چهار یک سوار کجاست بود و دست عدایف
 جرات تدارک این واقعه حاصل نشد تا چار طمعات باقی را و سب از تهر صاسه او بنظر و مقبول
 ساخته بعد خرابی بصره یعنی بر مراجعت ساخته در تصور تهر پیشوا که مذکور که گوشه تکرک
 شناه با هزاران هزار کله رانی کوه مساودت نواخت اما فرقی غارت و تاراج از دست
 ند او شهر کیم محل نزول او میشد دست خوشش تاراج میگردد چون انیمنی مقروع سمع نواب
 برهان الملک شد رگ حسیت بکوش آورده بجاگ پیشوا که رکن متوجه گردید و مسالمت
 چهل گروه شایب قطع نموده دفعه خود را بر غنیمت و مخالف که ازین آفت ناگهانی و ازین بلا که
 آسمانی آگاهی هر شت مضمحل شده قرار بر فرار و نواب مراتب تقب بجا آورده غنیمت را
 منیف تر نحو با باجی را او جان بری از دست او محال و پندار لطمی مصاحبت و متدعی موافقت
 شد در ضمن خان دوران خان امیر الامرا که سرایه محل و عقد معاملات سلطنت بود ازین جرأت
 و شجاعت نواب سعادت خان در مقام حسد و رآد و شقه غاب آسود از جانب حضرت بادشاه بنام
 نواب برهان الملک فرستاد که در میان ماب دولت و باجی را و بجه وجه مصاحبت و موافقت

بعل آندہ بود شما بشیر ایما سے اقدس واسطی چار بر سر باجی را وقتا غنیمت باید که خود را بحضور رسانید
از عہدہ جواب آن بدو آید نوایسہ برمان الملک کہ بجلد و سگ این چنین خدمت امیدوار سے
فرانخ و پشت منعم و طویل گردیدہ صلح از غنیمت غنیمت دانست با سببہ را و کہ از جان بہ تنگ بدہ
بود از جواب بہت امر گروست اول آنکہ حق جو تہ و رنگ او وہ تا اید بر ما حرام خواہم بود دوم
ہر گاہ شما ز با حریفہ مقابلہ رود ہر سپاہ جنگ آرنودہ ہمد و خواہم فرستادہ سوم بغیر اجازت ہر
بتصدای شما غم ہند و ستان نخواہم کرد بعد بتقرر این معاملہ باجی را و بدکن شناخت و جواب
بر مان الملک بفرستادہ او وہ مراجعت فرمود و سال ۱۰۰۰ ہجری تا در شاہ قہرمان ایران
یہ ہند آمد و بعد فتح کابل و پشاور و لاہور در بانی پت کرناں کہ محل نزول محمد شاہ بود رسیدہ
جنگ انداختہ در آنوقت جواب بر مان الملک بحجبت کثیر باعانت بادشاہ رسیدہ و شریک جنگ
گردید با وجودیکہ پیشہ بر پاسے او بر آمدہ بود ہمسلا پر واسے آن کردہ اختیار ہر تہا بلہ و مجاہد نمود
از اتفاقات فیلی کہ بر جواب مدوح سوار بود بافیل سوار سے شریک جنگ ہر او در ز اوہ اش در آنوقت
و جنگ کمان در لشکر ناور شاہ افتاد و قتلہا شان اغنی از تالیفات غنیمت و عطیات لاری سے
شمرودہ از ہر سو ہجوم آوردند و جواب بر مان الملک را گرفتار نمودند شاہ عجاہ زاب بر مان الملک را طلبیدہ
غروانی بندول حاضر فرمودہ و در کرم و پیش بدل ہمت نمود جواب بر مان الملک ناور شاہ را برود کردہ
رو پیر راضی ساختہ آادہ مراجعت ساختہ و بہ بادشاہ اطلاع داد و حرف جاہ بتقرر این
معاملت از سعی خود و نمودہ بجلد ہی این حسن خدمت عمدہ امیر الامرا سے کہ از بادشاہ خود حال
فرمودہ روز دوم ملاقات محمد شاہ با ناور شاہ حسب قرار و او مصاحبت بنظور آمد چون حال
وفات امیر الامرا و ترقی حرف جاہ بہ گوش جواب بر مان الملک رسیدہ از قدر دانی باو شاہ
خود منعم گردیدہ از معالمت کما رہ گزیدہ و ناور شاہ را از کفالت معالمت جواب داد
تا شاہ عجاہ از سر عمدہ و پیمان برخواستہ آصف جاہ را مقید نمود و محمد شاہ را ہم بطائف اکیل
طلبیدہ در غنیمت خود جاہ او و بعد دوسر روز محمد شاہ با عجاہ گرفتہ بطرف دار الخلافت مدنی علم
تخصت بر امر شت و قطع منازل و مراحل کردہ در خل شہ جہان آباد شد شہ سے کہ فراد سے آن
واقعہ قتل مدنی بنظور خواہد آمد ناور شاہ نظام الملک را پیش خود طلبیدہ گفت کہ اسے
پیر کی تو در غنیمت ہر نوشتہ بود سے کہ اگر طار زمان شہای امیر طرف متوجہ خواہند شد عجاہ کہ در روپہ
اور شہر سر انجام کردہ خواہم او و ہر چہ از امر اید سے خواہد آمد علاوہ آنستہ حال آنکہ زریک ہست

بر و امروز و فردا دیگر فرصت است اگر زرمی آری جاسه تو بر چشم و اما ترا بد است تمام خواهم
 کشید نظام الملک مخلص شده سخط مستقیم پیش بر بان الملک آمد و ما هر گشت و این سخن بر
 زبان آورد که امروز این آفت بر اسلمن است و تو در این راه شریک بودی بدین است
 که پیاپی هر بنویسیم و تا قیامت سر بر نداریم بر بان الملک که مثل سادو بود قبول نمود
 پیاله شربت زهر آمیز خورد و سفر عالم باقی اختیار کرد و نظام الملک در ایوان خود آورده
 به آرام خوابید وقت صبح خبر وفات بر بان الملک شنیده بنگاه پرتاسف و بیاطن سرگشته
 و زلفه اعلم بالصداب و در بعضی تواریخ مسطور است که بعارضه و نبل و بی محرمه و وفات یافت
 هر دو حال این واقعه در راه و پنجم سه کیمزار و یکصد و پنجاه و یک هجری قمری

ذکر حکایت نواب زیر الملک منصور علیخان بهادر صفدر جنگ

چون از جفاکاری این پسر عذار و تم شارسه این دیر ناپاید از نواب بر بان الملک
 شربت خانا نوشید و پستانه در تمام آن رکن رکن سلطنت و اعتقاد دولت و حکمت جاسه
 سیاه پوشید شیر خنگ بر او زاده اش که خیالات خام در کاسه و ماغ سے پخت و خود را مستحق این
 دولت و عظمت میدانست توسط طهراسپ خان جلار و عوی خود پیش نمود و احسبه
 چکچین نیز این دوران بر بان الملک که بی خواه این دولت و خیر اندیش اتقاد نعت بود
 بذریعه پانچی خان رنگیه بحضور باو شاه معروضه داشت که صفدر جنگ همیشه زاده
 بر بان الملک است و نواب مغفور بجانشینی خود او را برگزیده و تحت جگر خود را به او داده بود
 پس بوجبه شرح شریف و هم بنظر لیاقت صفدر جنگ مستحق مراسم باو شاه است بعوض آن دو
 که در رو پیر پیش بارگاه فلک اشتباه خواهد نمود باو شاه جمجاه طمس او را بفر قبول جا و او خلعت
 صوبه داری او و از طرف محمدر شاه به صفدر جنگ عطا فرمود و چند سوار قریبانش همراه
 راجه کچھین را این نمود تا بعرضه چند روز در رو پیر داخل خزانه نادری شد بدینصورت
 صفدر جنگ بفرماندهی این ولایت استقلال یافت و شیر جنگ هزاران هزاران کاهی
 کبج نامرادی در ساخت اکنون بنا بر سربانی ریاض سخن بر نجه از حالات حسب و نسب نواب

صفدر جنگ بقلم می سپارم

ذکر حسب و نسب نواب منصور علیخان بهادر صفدر جنگ

در فرقه اترک ایلست مشهور و موسوم به بیات و بیات بدو قسم است اول قوشلیو دوم
 قرا قوشلیو و ترکان تیره نامند از کتب اخبار کشف است که از تیره ترانناد قرا یوسف
 ترکمان در عهد امیر تیمور گوزگان صاحبقران که بفرماندهی بست و بلک گیری و جهانگشا
 سندیست را جلان داد ازین سبب او را چند بار محاربات صعب با حضرت تیمور و نمود
 گاهی نصرت و گاهی نهرمیت یافت چون امیر تیمور جان فانی را بدو فرمود جلال الدین
 میران شاه سیر آر اشده قرا یوسف لشکری جمع آورد و بر ویورش نمود میران شاه بعد
 کوشش و کشتن بسیار شربت شهادت چشید و فتح و نصرت نصیب ایشان گردید من بعد خان مرزا
 ابن امیر تیمور بر سر فرماندهی برآمد و با لشکر تازه و جمعی بے اندازه از قرا یوسف
 بر کمان اختیار مقابل نمود از قضاے الهی همان شب قرا یوسف بیخه کرد و بچند ساعت سفر
 عالم باقی اختیار ساخت خانان عادل از راه فوت جلی سیرش جهان شاه را بارشاهی
 تبریز برداشت و نظر عاطفت و شفقت بر او برگماشت جهان شاه نیز بعد خدس و بدعت
 حیات نمود و برادرزاده اش شاه بدیع خان بر سر سلطنت نشست و پسران حسن علی مرزا
 سیر آر اسے جهانمانی گشت چون ایشان را نیز هنگام حیات برآمد شاهزاده منصور
 تاج فرماندهی بر سر نهاد و مقارن انجبال شاه عباس صفوی با و شاه ایران همت برنگ
 گیری و جهانگشای برگماشت و تمامی با و شایان اطراف را بزور شمشیر و قوت مبدع بر طبع و زبان
 و اطاعت پذیر و خراج گزار نمود منصور مرزا را هم بدست آورده و ولایت تبریز را متصرفی خد
 و خدیو عالی و نوازه برایش مقرر نمود از منصور مرزا محمد قلیخان بیگ - و از محمد قلی بیگ جعفر علیخان بیگ
 و از جعفر علیخان بیگ - محمد قلیخان بیگ - بوجو و آمدند - محمد قلیخان بیگ و دو پسر داشت سید
 محمد شتیغ خان بیگ - و دومی جعفر خان بیگ از اینجا جمله جعفر خان بیگ با همیشه نواب سعادتمندان
 بزبان الملوک از و واج یافت از دو پسر بوجو و آمدند سید مرزا محسن دوم مرزا محمد سعادتمندان
 در عهد دولت خویش مرزا مقیم همیشه زاده خود را از ولایت طلب داشت و آنرا کشید و گاه
 از تاصیه او یافته و خیر نعت بجز خود را با و او تا رفته رفته بعد وفات نواب بزبان الملوک
 چنانکه مذکور شد بصوبه واری او و در خطاب منصور علیخان صفدر جنگ مخاطب شد بنیت
 احوال صفدر جنگ بر سبیل اختصار اکنون باز بر سر مدعا می آیم که چون از فضل ب
 قدیر و باوری تقدیر صفدر جنگ بصوبه واری او در اختیار یافت این ولایت او و در واری

در معدلت پرتوی انتخاب و در اندک مدت چندی آراسته و گشتی پیراسته گردید بلکه بهار و بخزان و
 پشت جاودان شد در او خرابی سلطنت محمد شاه احمد شاه ابدالی که کشته شدن شاه
 بر ملک کابل و قندهار و هرات و غیره متصرف شده بود موجود نبود و در استان گشت حضرت با شاه
 شاهزاده احمد شاه را به سپه سالاری صفدر جنگ و محمد الدین خان وزیر را با افواج جرار
 و سپاه خجنگدار گیل فرمود بمقام سرشناس توفیق فریقین اتفاق افتاد و محمد الدین خان وزیر سلطنت
 بعزیم گولک نوپ شریعت شهادت نوشید و نواب صفدر جنگ و او شجاعت داده و کارنامه
 رستم و سفدر یار و بجا آورده علم فتح و ظفر بر افراشت و هزاران هزار گزنی با شاهزاده کامگار
 کوس مراجعت نوشت چون مقام پائی پت کز نال فخر سر او تات اقبال گروید خیر و اقصی
 بیابان حضرت باو شاه سوع مع خاص و عام شد صفدر جنگ که کمان انجمن تخی و جرسه ترتیب داده
 شاهزاده احمد شاه ز جهان مقام حکم سر سلطنت فرمود و با اعیان ملک و حاضرین خدمت
 مبارکبا و گفت همان روز صفدر جنگ بخلعت وزارت استعدایان و ازین منصب جلیل
 و خدمت رفیع قامت افتخار برآوردست مقارن انجمن نظام الملک آصف جاو بنک و کن
 در گذشت امیر الامرا خان میر الدین خان بهادر و غیره و جنگ پس کانش نیز که بدکن رفته بود
 رفیق طریق پیر گردید پیش شاه با میر الدین خان از دستگیری نواب صفدر جنگ بخت
 امیر الامرا خان و خطاب پیر یافته بعد از ملک مشهور گشت و جاوید خان غیاث سر کرم قرب
 خدمت بلکه تا نیمه دائره باو شاه بود خطاب نواب جاوید خان بهادر را نیز از دست گرفت و
 رفته رفته در جز مدت عرض خواص و عوام و سرانجام و خفته هوات انام شده اند انجا که پست
 فطرت و فرمایه بود بجه بر نیاید که از غایت شک نظری رسنت باو که چادر گردیده در سپه
 استیصال کف دولت نواب صفدر جنگ در افتاد و بعضی شرارت پیشگان را بقتل و بکشت
 این والا جناب تعیین فرمود تا روزی نواب صفدر جنگ از بازار احمد خان
 گذشت گرو به از ناسپاسان و قنده پروانان که در کینگاه مخفی و متوارس بودند باناس
 آتشین بر آجناب سر کردند اما تا نید ایزو سے کہ بہہ حال حافظ و ناصر بود پیران خدنگ بنا کرد
 تا آبیچے رزوات مقدس نرسید اما مردم جاو زخمبار و اشقند و سا بان بازار همه سوخته خاکستر شد
 نواب صفدر جنگ ظهور این بجه آری با بیاسه نواب جاوید خان نمیده آمد و رفت
 در باره قوت کرد و لال خاطر ظاهر ساخت تا کہ نہ ما پیر و والدہ حضرت باو شاه بجز نواب